Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

Številka 45. PTUJ, 24. NOVEMBRA 1961 CENA 20 DIN Letnik XIV

»Tednik« izhaja pod tem skrajšanim imenom od 24. nov. 1961 dalje na predlog Občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož

Izdaja »Tednik« zavod s samostojnim finansiranjem

Odgovorni urednik: Anton Bauman

Uredništvo in uprava Ptuj, Lackova 8
Telefon 156, čekovni račun pri Narodni banki Ptuj št. 604-19-3-206

Rokopisov ne vračamo
Tiska Mariborska tiskarna Maribor

Celotna naročnina za tuzemstvo 1000 din, za inoz
Celotna naročnina za tuzemstvo 1000 din, za inozemstvo 1500 din

Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija in njen predsednik TOVARIŠ TITO

Te dni bo minilo 18 let od tistega zgodovinskega dne, ko so v Jajcu 29. novembra 1943. leta bili sprejeti zgodovinski sklepi in ki bi zanje lahko dejali, da so temeljni kamni zgradbe z imenom Federativna ljudska republika Jugoslavija. To so bili dnevi, ko narodnoosvobodilni boj še ni bil končan in ko je bila revolucija še v svojem polnem zaletu. Vendar je to bil že čas, ko sta si bila narodnoosvobodilni boj kot ljudska revolucija že v polni zavesti zmage, ker so njune sile tako porasle in ker je bila svetovna situacija v takšnih razmerjih, da je bil trenutek njune polne zmage samo še vprašanje časa.

Osemnajst let je sicer precejšnje obdobje, če bi ga merili z merili ene človeške generacije, v zgodovini narodov pa je to le utrinek — kratko obdobje. Toda prav teh 18 let pomeni za nas Jugoslovane mnogo več, kakor marsikatero mnogo daljše obdobje v naši zgodovini.

V tem obdobju je bila končana druga svetovna vojna — za narode Jugoslavije najtežje in najslavnejše obdobje v njihovi zgodovini: najtežje zaradi tega, ker še nikdar v zgodovini sovražniki iz vseh strani niso planili s takšnimi uničevalnimi in iztrebljevalnimi načrti nad naše narode kakor prav v tem obdobju, in najslavnejše zaradi tega, ker se narodi Jugoslavije v vsej svoji zgodovini niso še nikdar tako enodušno, tako odločno in tako brezkompromisno vrgli v boj za svoj obstanek. V tem času je delavski razred vzel oblast v svoje roke in minilo je že šestnajst let, odkar je bila ustanovljena republika in ustvarjena federativna socialistična skupnost jugoslovanskih narodov, bila je izvršena obnova do temeljev porušene domovine, izvršena industrializacija in uvedeno delavsko in družbeno samoupravljanje. Treba je priznati: to so veliki koraki, ki nam jih upravičeno lahko zavidajo veliki narodi in razvite države.

Pravzaprav se moramo odpovedati naštevanju dosežkov naših narodov v tem obdobju, ker tega v tem sestavku ne bi niti mogli. Ugotovimo naj samo, da pot, ki smo jo prehodili, nikakor ni bila lahka. Zahtevala je mnogo, mnogo znoja, mnogo žrtev in samoodpovedi naših delovnih ljudi, mnogo navdušenja in vere v zmago in vere v svetle perspektive naše prihodnosti.

Danes je naša domovina dežela z razvito industrijo in s stalnim porastom njene proizvodnje. Kmetijstvo je kljub letošnjemu izpadu zaradi izrazito neugodnih atmosferskih razmer na poti povečevanja proizvodnje in modernizacije. Naša skupnost daje vedno večja sredstva v te namene — in novi socialistični odnosi vedno bolj prodirajo tudi na našo vas. Neprestan porast zaposlenosti v družbenem sektorju proizvodaje, ki dosega letno tudi do dve sto tisoč novih delavcev, izpreminja

strukturo prebivalstva v državi in niža odstotek kmetijskega prebivalstva celo že pod petdeset. Vse to prispeva k porastu narodnega dohodka, k višjemu standardu delovnih ljudi, h kulturnejšemu življenju.

Močna, neodvisna socialistična Jugoslavija je postala — to smo videli prav letos, ko je ves blokovsko nepovezan svet izbral prav naše glavno mesto za kraj svojega sestanka — važen faktor v mednarodnih odnosih. Kakor je vedno bila, tako je tudi sedaj ostala odločen borec za mir in enakopravno sodelovanje vseh narodov. Takšna je in ostaja, takšna poziva k pameti svet v senci grozeče atomske pošasti, katere izbruh bi pomenil — ne samo, kakor trdijo s te ali one strani »zradiranje« tega ali onega nasprotnika, tega ali onega bloka — temveč zmago bebcev, in katere rezultat bi bili le še samo — bebci. Tu ni izbiranja, niti tveganja: atomska vojna je samomor človeštva!

Naš notranji razvoj, naši dosežki v boju za boljši jutrišnji dan naših narodov, naš boj na mednarodnem poprišču — napredne sile sveta nam priznavajo prvo kot drugo — vse to je še bolj okrepilo našo politično enotnost naših narodov. Socializem je postal vsakdanja praksa milijonov delovnih ljudi naše domovine. Naš socializem je tudi posebnega pomena za razvoj socializma v svetu sploh, kar je posebno evidentna potrditev pravilnosti naše poti. Izkušnje, ki si jih pridobivamo na tej poti, izhajajo iz naše lastne prakse, seveda pa ne zametujemo izkušenj mednarodnega delavskega gibanja.

Ob taki situaciji in ob takšnih perspektivah velja republiki ob njenem rojstnem dnevu: Naj živi Federativna ljudska republika Jugoslavija, naj živi njen predsednik tovariš Tito!

Anton Bauman

PTUJČANI!

V TOREK, 28. NOVEMBRA 1961, OB 19. URI BO V PTUJSKEM GLEDALIŠČU

PROSLAVA ZA DAN REPUBLIKE

POVABLJENI ODRASLI, POVABLJENA MLADINA

ODBOR ZA PRIPRAVO PROSLAVE

Naš KOMENTAR

Petkov odhod predsednika Tita z letalom v Kairo je sprva presenetil svetovno javnost, čeprav so se vodilni državniki blokovsko nevezanih držav že na konferenci v Beogradu domenili, da bodo z medsebojnimi stiki krepili in poglabljali ideje, ki so jih tedaj sprejeli. Zato pa so odmevi po kairskih razgovorih treh predsednikov vzbudili pozneje toliko več zanimanja po vsem svetu.

»Vračam se iz Kaira, kjer sem se srečal s predsednikom ZAR Naserom in predsednikom indijske vlade Nehrujem,« je v torek zvečer po vrnitvi v Beograd izjavil jugoslovanski predsednik. »Menili smo se o sedanjem položaju, perečih mednarodnih vprašanjih in o tem, kako naj nadaljujemo skupno delo ter skupne akcije za okrepitev miru na svetu.«

V BOJU ZA MIR

O tem govori tudi uradno poročilo. Trije državniki so zaskrbljeni ugotovili, da mednarodna napetost še traja in da se celo širi na nova območja. Oboroževalna dirka se nadaljuje, prav tako jedrski poizkusi. Spričo tehnološkega napredka vse bolj grozi vojna. Zato si bodo tri države prizadevale za ohranitev svetovnega miru. Pozivajo velesile, naj se pomenijo o splošni razorožitvi ter dosežejo sporazum, ki je življenjskega pomena za vse.

Državniki so na drugi strani ugotovili, da so miroljubna prizadevanja, zlasti nevezanih dežel, rodila navzlic napetosti dobre sadove. O tem govori sporazum o imenovanju U Tanta za začasnega glavnega tajnika OZN, resolucija o moratoriju nad jedrskimi poizkusi v GS itd. Tudi v berlinskem problemu skušajo sedaj doseči nekak kompromis.

Del razgovorov se je nanašal na svetovna gospodarska vprašanja.

SZ SPREJELA PREDLOG

Vest, da je sovjetska vlada sprejela ameriško-britanski predlog, naj bi v Ženevi nadaljevali pogajanja o prenehanju jedrskih poizkusov, je vnesla v dosedanjo mednarodno napetost novo upanje. Ves svet namreč pričakuje, da bodo ta čas utihnile tudi atomske eksplozije, ki so od septembra dalje uničevale ledene gmote na Novi zemlji in razburjale milijone ljudi zaradi nevarnosti pred okrepljenim radioaktivnim sevanjem. Nehote se vsiljuje misel, da bodo ti razgovori spodbudili tudi razorožitvena pogajanja, čeprav sta si oba bloka v marsičem še močno navzkriž.

Seveda v Moskvi sodijo, da mora veljati moratorij med ženevskimi pogajanji za vse, torej tudi za Francijo. Zato je sedaj naloga britanske in ameriške vlade ter vseh ostalih francoskih zaveznic v Atlantskem paktu, da primerno vplivajo na francoskega predsednika de Gaulla.

ADENAUER V WASHINGTONU

Zahodnonemški kancler Adenauer je prispel na razgovore v Washington, potem ko je srečno sestavil koalicijsko vlado krščanskih demokratov in liberalcev. Vendar v tem primeru ne gre za navaden vljudnostni obisk predsedniku države, ki so jo v Bonnu vedno smatrali za svojo največjo zaveznico in zaščitnico. Bonnski kancler bo, kot napovedujejo številni komentatorji, zahteval od Washingtona jedrsko oborožitev tudi za Nemčijo ter pravico, da o tem, ali naj uporabijo v primeru napada jedrsko orožje, odloča Atlantski pakt, a ne predsednik ZDA.

Take težnje se lepo ujemajo z oživljanjem nemškega militarizma in revanšizma ter prizadevanjem nemških militaristov, da bi zahodnonemška armada kot najmočnejša armada v Zahodni Evropi igrala v prihodnje vodilno vlogo. Kaj utegne slediti potem, nam je pokazal razvoj po prvi svetovni vojni. Zato bi bilo prav, da v Washingtonu pri razgovorih, ki so v teku, na to resnico ne pozabijo.

ZMAGA BEN BELE

Po dvajsetih dnevih gladovne stavke so alžirski zaporniki prenehali stavkati, potem ko so francoske oblasti obljubile, da bodo odslej dalje ravnali z njimi kot s polit. zaporniki in jim nudile tudi primerne olajšave. Veliko vlogo pri tem je odigrala svetovna javnost ter posebno odposlanstvo maroškega kralja Hasana II., ki se je pogajalo s predsednikom de Gaullom in člani francoske vlade. Podpredsednik alžirske vlade Ben Bela in njegovi štirje tovariši so nameravali stavko nadaljevati tudi naprej, dokler jih ne izpuste, vendar so potem, ko so maroški predstavniki izbojevali zanje poseben status, privolili vanj. Zanje bodo

(Nadaljevanje na 2 strani

Delovnim kolektivom v naši domovini želimo ob DNEVU REPUBLIKE mnogo uspehov v prizadevanju za poglabljanje in utrjevanje bratstva in enotnosti narodov Jugoslavije in za vsestranski napredek v naši domovini.

Obenem želimo vsem občanom naših občin prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE

Občinski ljudski odbor Ptuj in Ormož
Občinski komite ZKS Ptuj in Ormož
Občinski odbor SZDL Ptuj in Ormož
Občinski komite LMS Ptuj in Ormož
Občinski odbor ZB NOV Ptuj in Ormož
Občinska zveza Svobod in prosvetnih društev Ptuj
Občinska gasilska zveza Ptuj in Ormož
ter ostala društva v občini Ptuj in Ormož

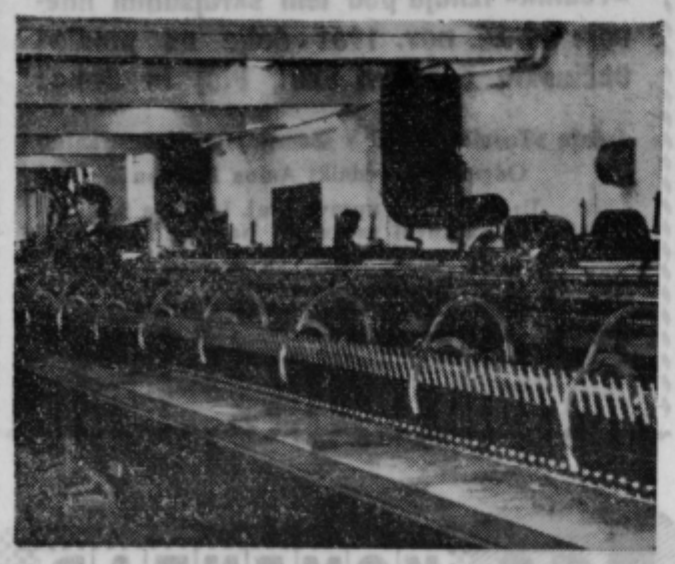

Tovarna volnenih izdelkov Majšperk

DELOVNIM LJUDEM PO NAŠI DOMOVINI ŽELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE DNEVA REPUBLIKE IN SE JIM TUDI V BODOČE PRIPOROČAMO Z NAŠIMI PRVOVRSTNIMI VOLNENIMI IZDELKI.

ZADRUŽNO TRGOVSKO PODJETJE PTUJ

ŽELIMO VSEM DELOVNIM LJUDEM PO NAŠI DOMOVINI PRIJETNO PRAZNOVANJE DNEVA REPUBLIKE, DOBAVITELJEM IN ODJEMALCEM PA ŠE POSEBEJ MNOGO VSESTRANSKIH USPEHOV.

VSA GOSTINSKA PODJETJA OBVEŠČAMO, DA ŠE VEDNO DOBAVLJAMO VSA NAŠA PRVOVRSTNA VINA V 2-LITRSKIH STEKLENICAH

„Slovenske gorice"

Tekstina tovarna in barvarna Ptuj

Delovnim ljudem v naši domovini pošiljamo ob DNEVU REPUBLIKE tovariške pozdrave in čestitke in jim toplo priporočamo svoje kvalitetne izdelke.

V zgodovinskem Jajcu pred 18 leti

V divji in slikoviti dolini reke Vrbas, ki si je na mnogih mestih izkopala svoje korito sredi visokih in nevarnih skalnatih previsov, tam, kjer Pliva v veličastnem slapu strmoglavi v Vrbas, leži starodavno Jajce. Mesto veljkega »bosenskega rusage« splitskega hercoga, Hrvoja, Vukčiča Hrvatinića. To je mesto s starodavnimi zgodovinskimi izročili, z znaki slave zadnjih bosenskih kraljev in ostanki turškega gospostva, kraj, na katerem se križa stoletna kultura Bogomilov in krščanstva z ostanki orientalskega islama in se izliva v pestro mešanico kultur, navad, običajev in izročil. V Jajcu počivajo kosti zadnjega bosenskega kralja Stjepana Tomaševića, ki so ga Turki pokončali blizu tega mesta.

Jajce si je v najnovejši zgodovini — pred 18 leti — izbralo za svoje drugo zasedanje Antifašistični svet narodne osvoboditve, na katerem so se od narodov Jugoslavije izvoljeni predstavniki odločili ustvariti Demokratsko federativno Jugoslavijo. Tedaj, ko so predstavniki vseh jugoslovanskih narodov začeli prihajati v osvobojeno Jajce, je Evropa ječala pod pritiskom nacističnega škornja. Tu, nekje na tleh »zaostalega« Balkana, v bližini utrjenih sovražnih garnizij, v Jajcu pa so narodi Jugoslavije po svojih zastopnikih že sklepali o svoji novi državni ureditvi, o ciljih svoje edinstvene borbe in ukrepih, ki jih je bilo še treba podvzeti, da je bil okupator dokončno pregnan iz naše dežele.

17. avgusta 1943, dobre tri mesece pred zasedanjem so enote NOV tretjič osvobodile Jajce. Osvobodile so ga po preudarku, kajti nikjer drugje kakor v Jajcu — tako je odločil Vrhovni štab — naj bo zasedanje AVNOJ. Kmalu po osvoboditvi je v Jajce prispel tovariš Tito z Vrhovnim štabom. Na desni obali Plive je tedaj bilo malone porušeno poslopje Doma kulture, bivšega žarišča Sokolov, zgorelega pod sovražnikovimi bombami. Pionirji pri Vrhovnem štabu NOV in POJ so Dom kulture v kratkem pozidali in kmalu je v njem zaživelo polnokrvno prosvetno-kulturno življenje. Tito se je nastanil v baraki pred katakombami, nekakšno podzemno grobnico, ki jo je zgradil eden zadnjih bosenskih vladarjev. Kljub temu, da ga je zaposlovalo važno vojno in državniško delo, je maršal (ta častni naziv mu je podelil AVNOJ na zasedanju v Jajcu) često prihajal gledat, kako napreduje obnova Doma kulture. S člani Vrhovnega štaba in CK je hodil od delavca do delavca in se zanimal, kakšne so njihove težkoče. Predočiti si je namreč treba, da bi v mirnodobnih pogojih takšno stavbo gradili najmanj nekaj mesecev — partizanski pionirji pa so jo obnovili v pičlih treh tednih. Zavest je bila tista, ki je graditeljem dajala poleta. Dne prvega oktobra, ko je bil dokončno obnovljen in opremljen z napisi na balkonu: »Živela naša junaška narodnoosvobodilna vojska« in nad odrom: »Smrt fašizmu — svoboda narodu!« so ga graditelji izročili svojemu namenu. Otvoritve se je udeležil sam maršal s člani vrhovnega štaba. Kmalu za tem je bila v Domu, ki je nedvomno še prijdobil z lepo opremo, proslava 26-letnice oktobrske revolucije in vrsta drugih političnih in kulturnih prireditev, s katerimi je Dom postal središče kulturnega življenja v Jajcu. Gledališke družine, ansambel »Narodne osvoboditve« in pevski zbori, ki sta jih vodila Oskar Danon in Nikola Hercigonja, so dajali prireditvam umetniški pečat. Skoraj pet mesecev — do 17. avgusta 1943 pa vse do 8. januarja 1944 — je bilo Jajce sedež tovariša Tita, VŠ, CK KPJ, CK SKOJ, štaba I. korpusa in desetih divizij, zavezniških misij n drugih pomembnih ustanov. V Jajcu je bila tudi oficirska šola pri VŠ NOV in POJ, ki je priredila dva tečaja, in politična šola pri CK KPJ s prav tako dvema tečajema. V Jajcu so bili tedaj že redni organi oblasti kot občinski in okrajni narodnoosvobodilni odbori, dalje poltična vodstva kot krajevni in okrožni komiteji itd. Iz Jajca je redno vozil vlak do spodnjega Vakufa, Bugojna in Drvarja. Osvobojeno ozemlje z sedežem v Jajcu je imelo tudi svojo električno centralo v tamkajšnji kemični tavarni), svojo pirotehniko v tovarni, ki je izdelovala karbid za ljudstvo in vojsko pa so dan in noč nemoteno tekli stroji. V Jajcu je Moša Pijade, tedaj nazvan »čiča Janko«, ustanovil Tanjug, partizanski umetniki Anton Augustinčič in Djordje Andrejević-Kun, pa so si uredili svoje ateljeje v tovarni karbida, nedaleč od barak, kjer je bival tovariš Tito, vrhovni komandant. Kun je v preprosti delavnici za zasedanje AVNOJ izdelal znani portret maršala Tita, idejni načrt za naš grb in druge dekorativne slike za opremo Doma kulture. Kipar Augustinčič pa je izdelal prvi doprsni kip vrhovnega komandanta, ki so ga postavili v dvorano Doma kulture.

Jajce, hiša Antona Burića; v njej sta 1943 stanovala tov. Tito in Ranković

Očividci pripovedujejo, da še slutili niso, čemu bo služil obnovljeni Dom kulture. Prepričani so bili, da je namenjen za kulturne prireditve, politična predavanja in podobno. Vse to priča o tajnosti, v kateri so držali datum, kraj in druge podrobnosti zasedanja. Šele tedaj, ko so od vseh strani začeli prihajati v Jajce najrazličneje oblečeni ljudje, govoreč vse jugoslovanske jezike, so partizani in domačini ugotovili, da se pripravlja nekaj pomembnejšega. Na dvorišča tovarne karbida so postavili barake. Vanje so se vselili tovariš Tito, Marko (Rankovič), Bevc (Kardelj), Djido (Djilas) in »čiča Janko« Tovariš Tito in člani Vrhovnega štaba so delali dan in noč. Pripravljali so zasedanje AVNOJ. 29. novembra zjutraj je sledil ukaz: »Nocoj bo v Domu kulture zasedanje AVNOJ. Jajce naj bo zatemnjeno, a Dom razsvetljen vso noč. Treba je zagotoviti najučinkovitejšo zatemnitev Doma zaradi morebitnega sovražnega napada iz zraka.«

Ko se je zmračilo, so bili prekinjeni vsi kabli, ki so dajali luč mestu, le v Domu so svetile žarnice. Na planinskih obronkih in na cestah okrog Jajca so budno stale na straži brigade. Nekatere so s svojih položajev celo napadale sovražnika.

Ta čas so delegati že sedali na stole v dvorani Doma, predstavniki Jajca, borci in oficirji pa so se namestili na galerije.

Dvorana je bila slovesno okrašena z zastavami in starim, prvotnim grbom — peterokrako zvezdo z lovorovim vencem. Brž ko so zborovalci zasedli svoje prostore, je v dvorano vedrega lica ves nasmejan in veder stopil Tito. Njegov prihod, kakor tudi vstop njegovih sodelavcev, so zborovalci pozdravili z dolgotrajnim navdušenim aplavzom. Zbor gledališča »Narodne osvoboditve« je zapel himno »Hej Slovani«, ki so jo z radostnimi glasovi z zborom povzeli vsi zborovalci. Točno ob 7. zvečer se je na odru pojavil predsednik Izvršnega sveta AVNOJ

(Nadaljevanje na 7. strani)

Neobjavljena pesem mladega revolucionarja

Mladi Vinko Reš, junak Slovenjegoriške čete, je stanoval v Ornikovi hiši v Ptuju, ko se je okoli leta 1938 začel učiti za peka. Zelo blizu, dve hiši naprej, v Panonski ulici, sed. Lackovi ulici, je bil sedež delavsko-prosvetnega društva Vzajemnost, kamor je pridno zahajal. Povezan s ptujskimi skojevci, je pomagal pri napisnih in trosilnih akcijah, ki so z letaki oznanjale hitlerjevsko nevarnost in razkrinkavale politiko tedanjih buržoaznih oblastnikov. Kadar je v prostem času obiskal svoj dom v Vintarovcih, je prav rad doma pomagal Društvu kmečkih fantov in deklet v Desterniku.

Iz tega obdobja se je ohranila Vinkova pesem, preprosta po izrazu, ki izpoveduje tople želje mladega revolucionarja po boljšem svetu, za katerega se borijo komunisti. Vinkova pesem se glasi:

Vstanite, delavci in kmetje!
Pokonci vsi zatirani,
v boj za našo pravdo,
v boj za lepše, boljše dni!

Teror gospode nas še tlači
in tira v strašen nas pogin,
od njih izročene nam puške,
obrnimo vsi proti njim.

Zvojujmo si svobodo,
kruh nam, ženam in deci,
nalogo vsakemu, naj dela,
mirne dni ustvarimo svetu!

Pesem je napisana na listu iz šolskega zvezka in nosi avtorjev podpis: Reš Vincenc. Muzeju jo je izročil še z drugimi dokumenti o delovanju SKOJ tovariš Zvonko Sagadin, ki je tedaj hodil v ptujsko gimnazijo in vodil delavsko skojevsko mladino.

Vinko ni učakal razmaha narodnoosvobodilnega boja, ne rojstva naše nove domovine 29. novembra 1943, ne osvoboditve vse naše domovine. Padel je med prvimi ptujskimi borci za osvoboditev 8. avgusta 1942 v močvirnatem gaju ob Pesnici pri Mostju, med partizani Slovenjegoriške čete. Njegova vera v zmago je zamrla z njegovo junaško smrtjo. Drobni verzi, ki so se ohranili, so bili morda namenjeni za list »Slovenska mladina«.

Ostali pa so njegova edina osebna zapuščina, ki dokazuje Vinkov svetovni nazor v letih pred okupacijo Jugoslavije. Svoje prepričanje je Vinko Reš potrdil med okupacijo, ko se je uvrstil aprila 1942 s svojima bratoma Mirkom in Kostjo med Slovenjegoriške partizane in v boju za svobodo daroval svoje mlado življenje. V. R.

Vinko Reš

Naš komentar

(Nadaljevanje s 1. strani)

v prihodnje skrbeli francoski in marški zdravniki v posebno določen kraju v Franciji, navzoč pa bo osebni predstavnik kralja Hasana II. Pozneje bodo lahko tudi dejansko sodelovali pri alžirsko-francoskih pogajanjih, ne pa samo po telefonu, kakor v času prvih evianskih srečanj. Seveda to še ne pomeni svobodo zanje, temveč le prehodno obdobje, da jo dosežejo.

Ob 20 letnici strašnega pokola v Kraljevu v Srbiji

48 Slovencev med tisoči žrtev

Oktobrski dnevi leta 1941 ostanejo zapisani v zgodovini Kraljeva v Srbiji kot težki, zgodovinski dnevi grozovitega preganjanja in pokola ljudstva v Srbiji, v Beogradu, Kragujevcu in okolici Kragujevca, v Kraljevu in v mnogih drugih krajih Srbije.

*

Z železničarji sem bil oktobra letos na žalni slovesnosti v Kraljevu. Ob polaganju vencev na grobnici žrtev v Kraljevu nam je Marko Slomović iz železniških delavnic v Sarajevu, ki je preživel tiste dni v Kraljevu, osvežil spomin med drugim s sledečim:

»Bili so to težki oktobrski dnevi 1941. Mesto je bilo v strašni negotovosti. V nedograjenih dvoranah železniških delavnic je bilo zaprtih nad 2300 moških vseh starosti iz mesta iz železniških delavnic in s postaje, iz tovarne letal in iz dolgega železniškega transporta, iz tovornih vagonov, v katerih se je umaknilo s Kosovega mnogo srbskih naseljencev s svojimi družinami, živino in ostalo revščino. Ta transport je obstal v Kraljevu, ker je bil železniški most čez Moravo, vzhodno od Kraljeva podrt. Teden dni so nosile žene, matere in sestre iz Kraljeva na občino hrano za svoje internirane moške. Od tam so jo z vozom odvažali do železniških delavnic. Edino upanje so bili partizani, ki so bili že okrog Kraljeva.

14. oktobra na občini niso hoteli več ničesar vzeti. Težka mora, zle slutnje so legle nad mesto. Tudi v železniških delavnicah smo zaslutili, da se nekaj pripravlja, ker so nemški fašisti razvrščali po prostoru med železniško delavnico in betonsko ograjo strojnice.

Bilo je zjutraj, 14. oktobra. Prišli so nemški vojaki. Po imenih so nas začeli pozivati v vrsto. Ko je bilo število polno, so nas odgnali na prostor med železniško postajo in kurilnico. Bil sem v drugi ali tretji skupini. Ko so nas prignali v ograjen prostor, je začelo močno streljanje. To je bil grozen prizor. Križem po zemlji je ležalo v krvi nad 200 trupel. Pri zidu so stali nemški fašisti, vojaki s strojnicami v rokah. Spogledali smo se s sotrpini. Zavedli smo se, kaj nas čaka. Moj oče, moja mati, moja žena, moji otroci . . . Zadnji klic iz vrste . . . To je trajalo le nekaj minut. Strojnice so zareglja-le, ko smo prišli čez polovico prostora. Dalje ne vem več.

Čez nekaj časa sem se osvestil. Levo in desno od mene kri, mrliči, zadnji vzdihljaji umirajočih.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ob 20 letnici vstaje

UPOR PROTI OKUPATORJU V HALOZAH

(Nadaljevanje)

Boj za socializem

V cirkulanskem okolišu je bil pristaš socialistične misli Miha Arbajter iz Paradiža, ki je v vojnem ujetništvu v Rusiji doživel proletarsko revolucijo. Po letu 1924 je svojim znancem dajal

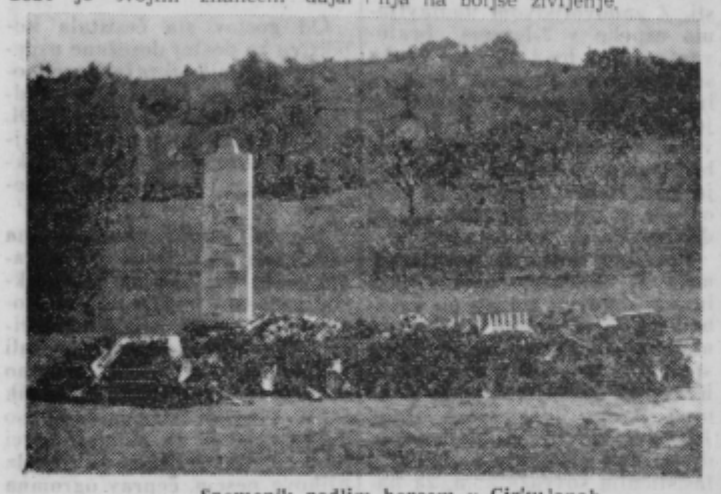

Spomenik padlim borcem v Cirkulanah

Delavsko kmečki list, na katerega se je naročil. Ob njem je rasel krog revolucionarno čutečih ljudi, med katerimi se je posebno odlikoval poleg Arbajterja še Anton Gol iz Gradišča. Ljudska pravica je v letih tik pred vojno našla svoje naročnike pri političnonaprednih haloških kmetovalcih, ki smo jih prej omenili.

V leskovškem okolišu je delala druga skupina haloških pristašev komunistične misli: Merc, Kmetec in še nekateri iz Ptuja se je pri njih oglašal železničarski delavec Herceg in s seboj prinašal propagandne letake in komunistična glasila. Leta 1934 so haloške komuniste iz leskovške okolice aretirali. Orožniki so jih gnali najprej v Ptuj, nato pa v Maribor. Obsodili so jih na nekaj mesecev zapora, ker so jih dolžili, da so trosili propagandne letake. Kmetje so trdili, da jim je letake izročil z nagrado nek neznanec.

V Žetalah je nekaj let pred izbruhom vojne živel napredni duhovnik, župnik Lampreht, ki je v svoji fari opozarjal na nevarnost hitlerizma.

Socialistična revolucionarna misel, se je Haloz, kakor vidimo po opisanem — komaj dotaknila. Dve komunistični postojanki s krogom simpatizerjev sta pomenili le iskro upora, ki je žarela med haloško revščino, iskra upanja na boljše življenje.

Politična zaslepljenost

Haloško prebivalstvo je pripadalo sprva Slovenski ljudski stranka, ki so jo volili, izboljšana. V Cirkulanah in v Vidmu je bilo nekaj pristašev Slovenske kmečke stranke, posamezniki pa tudi drugod. Po diktaturi leta 1929 je imela novonastala Jugoslovanska nacionalna stranka v Halozah slabe pozicije, pač pa po letu 1935 Jugoslovanska radikalna zajednica. Nobena od vladajočih strank ni rešila haloškega pereče vprašanje agrarne reforme.

Ljudstvo je živelo v politični zaslepljenosti, v nadi, da jim bo stranka, ki so jo vodili, izboljšala njihov življenjski položaj. Ker pa so bile te stranke buržuazne, niso imele namena izvesti korenitih reform.

Okupator v Halozah

Haloško prebivalstvo je že 8. aprila 1941 gledalo prve nemške vojaške enote. V dveh dnevih so občine prevzeli župani, ki so jih postavili Nemci. Orožniške postaje so se spremenile v nemške postojanke. Slovenske napise so takoj zamenjali z nemškimi. Na občinah so se vgnezdili nekdanji kulturbundovci, ker pa teh ni bilo, so pač postavili za župana človeka, ki so mu svaj malo zaupali. Maja 1941 so vpisovali kakor drugod po Štajerskem v Heimatbund, mobilizirali v vermane, vpisovali mladino v »Deutsche Jugend«, aretirali so slovenske učitelje in duhovnike in jih med 6. junijem in 26. julijem selili na Hrvaško in v Srbijo. Imena slovenskih naselij so zamenjali z nemškimi. Prebivalstvo so začeli oskrbovati z živežem na karte, dobivali so maslo, sladkor, moko itd.

Haloško prebivalstvo se je počutilo zbegano. Čeprav so jim novi gospodarji dopovedovali da jim bo po vojni v okviru nemškega rajha zelo izboljšan življenjski položaj, je da bo slovenska beseda zamrla, se je vzbudila pri mnogih Haložanih sovražna misel do potujčevalca.

Prvi uporniki

Haloški komunisti, ki so se pred vojno idejno vzgajali in na skupnih sestankih obravnavali svetovni in notranji politični položaj, spoznavali pojem fašizma, njegove oblike in namene, niso nasedali sovražni propagandi. Po prihodu okupatorja jim je bilo jasno, kaj morajo storiti.

Že maja 1941 so dobili komunisti navodila za uporniško delovanje, za sabotaže, za zbiranje sredstev za partizane, za zbiranje orožja, ki so ga po haloških gozdovih odvrgli vojaki ob razsulu jugoslovanske vojske.

Leskovški komunisti so bili Alojz Krajnc iz Skorišnjaka, kmečki sin, Franc Kmetec iz Leskovca, mali kmet in občinski sluga, Jožef Merc iz Velavška, mizarski pomočnik, in Ivan Bratušek iz Sovača. Na svojo stran so pridobili nekaj zavednih Slovencev, pripravljenih na upor.

V Cirkulanah sta pridobila v vrste Osvobodilne fronte zavedne Slovence, člana Komunistične partije Gola in Arbajterja, v Zavrču pa Petra Kureža, ki je bil 1934 zaradi komunizma izključen iz ptujske gimnazije.

V makolskem okolišu je prvi propagiral OF Ivan Skale, uslužbenec pri »Orlu« v Mariboru, doma iz Makol. Domov je prinašal »Slovenskega poročevalca« in letake.

V. R.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Ob 20 letnici strašnega pokola v Kraljevu v Srbiji

48 Slovencev med tisoči žrtev

(Nadaljevanje s 2. strani)

Premaknil sem noge in roke. Ali se še lahko ganem? Pod ušesom me je strašno skelelo. Tudi desna roka me je bolela. Bolečine tudi v desni nogi. Zelo sem bil žejen. V ustih sem imel blato. Ko sem kot v megli opazil da ni blizu vojakov, sem se moral hitro odločiti: smrt ali beg. Vstal sem in se pognal proti betonski ograji. Pognal sem se na njo z vso silo. Ranjen in 2,20 m visoka ograja. Ko sem hotel odskočiti z nje, sem občutil, da sem se zapletel v bodečo žico. Tudi te sem se rešil in odskočil. Strašno me je zabolelo po celem telesu, ko sem se znašel na zunanji strani ograje. Na noge se nisem več mogel postaviti. Plazil sem se po štirih. V bližnjem kanalu za vodovod se nisem upal skriti. Tam bi me odkrili. S težko muko sem se zavlekel v gost bližnji grm.

Po krajšem počivanju sem šele ugotovil, da sem težko ranjen, krvav in otečen. Ust nisem mogel odpreti. V bližini sem zaslišal glasove. Še en moški se je pognal na zid. Počilo je in k sreči mimo njega. Revež je skočil v kanal. Nista minili dve minuti in že sta bila pri njem dva Nemca. Prosil ju je, naj ga pustita pri življenju. Nič ni pomagalo. Ustrelila sta ga.«

★

Kot okameneli smo poslušali Marka Slomovića. Oči vseh so bile uprte v imena na spomeniku in številne vence v spomin na nje, ki so morali zaradi fašističnega nasilja v prerani grob.

Marko Slomovič je čez nekaj časa nadaljeval:

»V tistem grmu sem ležal dva dni. Tri dni sem poslušal regljanje strojnic in krike na smrt čakajočih ali ranjenih. Najprej so padali železničarji, potem delavci iz tovarne letal za njimi pa še drugi, ki so jih fašisti polovili po mestu in okolici. Zemljo na morišču je napojila kri moških, žensk in tudi otrok. Tretji dan sem odlezel do hiše svojega brata. Doma je bila samo žena. Da me ne bi našli pri njem, sem se skril pri sosedu. Tja je prišla bratova žena. Poklicala je zdravnika. Napotil me je v bolnišnico. Ugotovil je, da sem bil 6-krat zadet. Krogle so skozi druga telesa zadele tudi mene in poškodbe niso bile smrtonosne. Po 6 mesecih sem ozdravel in poškodbe pod ušesom, na desni roki, pod pazduho in na stegnu se mi še danes vidijo!«

★

Drugi očividec pokola v Kraljevu, upokojeni železničar iz mariborskih železniških delavnic Rotar, ki se je tudi udeležil žalne slovesnosti v Kraljevu, pa nam je svoje doživljaje takole opisal:

»Ne morem pozabiti na grozno tragedijo, ki sem jo preživel v Kraljevu. Bil sem na koncu vrste in me slučajno ni zadela krogla. Ko so nas prignali na morišče, sem bil v vrsti čisto spredaj. Pretresljiv je bil pogled na prej pobite železničarje. Ranjeni in mrtvi so popadali drug čez drugega. Vse naokrog je bila sama kri. Našo vrsto so nemški krvniki prignali do mrtvih tovarišev. Zopet so zaregljale strojnice. Zrušil sem se preden me je zadela krogla. Ker sem se na zemlji zganil, me je opazil Nemec. Prišel je s pištolo v roki, da bi me ustrelil. Ne vem, kako sem segel v žep in izvlekel propustnico. Rekel sem mu, naj me pusti pri življenju. Nemec me je malo gledal, potem pa se je zadrl: »Zginite.«

Še nekaj jih je preživelo pokol. Vsi se tokrat niso udeležili žalne svečanosti pri spomeniku žrtev v Kraljevu.

★

Ko smo med številnimi delegacijami iz Hrvatske in Srbije tudi mi iz progovne sekcije iz železniških delavnic in iz kurilnice Maribor ter prometnih sekcij ŽTP Maribor polagali vence, sem se spomnil v vrsti neštetih obrazov, ki so pokopani v Kraljevu, 48 Slovencev, ki so skupno z njimi tam prelili kri in nam pravijo:

»Hvala vam bratje za vašo pozornost. Mirno počivamo v bratski srbski zemlji. Živite v miru in seznanjajte mladino z ideali, za katere smo izkrvaveli. Ljubite svojo domovino in čuvajte, da se med vami nikoli več ne bodo zarodili petokolonaši — izdajalci. Pozdravljamo rojake v Sloveniji!«

★

Malo jih je bilo med nami, ki niso imeli solznih oči ko smo zapuščali njihove grobove, obložene z venci in z brlečimi svečkami.

Spomenik z imeni žrtev stoji tam v spomin na junaško preteklost in opomin za bodočnost, da se naše ljudstvo ne bo nikoli uklonilo nobenemu sovražniku naše svobode in neodvisnosti.

Franc Vauda

POKOL V KRALJEVU

Prvi debatni večer SZDL v Ptuju uspel

Sekcija za gospodarstvo in urbanizem pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj je začela 10. novembra 1961 z obravnavo gospodarsko-urbanističnih problemov v Ptuju na prvem debatnem večeru v dvorani Občinskega komiteja ZKS.

Uvodoma je pojasnil predsednik Obč. odbora SZDL Ptuj tov. Branko Gorjup namen debatnih večerov po interesnih sekcijah. Že na prvem takem večeru je bilo precej Ptujčanov. Gradbeni strokovnjaki so prinesli razne skice in osnutke bodoče gospodarske graditve in urbanističnih ureditev Ptuja in okolice.

Tov. Anton Purg je prikazal bodoči razvoj Ptuja v 4 smereh in sicer z razvojem kovinskega industrijskega predela Ptuja v Rajšpovi ulici, dalje razvoj prehrambene industrije na desnem bregu Drave, kjer bo poleg perutninarske farme in tovarne močnih krmil še klavnica za perutnino in klavno živino za območje okraja Maribor, pozneje pa še obrat za predelavo mesa. Med cesto v Ljudski vrt in med Trubarjevo ulico bo zgrajena nova velika šola in več stanovanjskih zgradb. Po samem Ptuju pa bodo zgrajene nadaljnje poslovno-stanovanjske zgradbe, ki bodo napolnile stavbne vrzeli po ptujskih ulicah.

V razpravi o posameznih etapah so se diskutatni največ zadržali pri skladišču podjetja »Petrol«, ki zavira glede na svoj širok zaščitni pas nadaljnji razvoj tega industrijskega predela. Predlagali so, da bi bilo potrebno predvideti novo lokacijo za skladišče »Petrola« na travnikih proti Brstju, kjer je dovolj prostora za zaščitni pas »Petrolovega« skladišča.

Na takih debatnih večerih zbrani predlogi bodo sporočeni pristojnim občinskim svetom kot koristni predlogi za bodočo urbanistično ureditev Ptuja.

Kot ta interesna sekcija SZDL bodo tudi druge sekcije prirejalo debatne večere vsaj 1-krat mesečno in že prva izkušnja kaže, da bo ta oblika ena izmed najboljših oblik množičnega obravnavanja vprašanj, ki zanimajo ptujsko prebivalstvo ter prebivalstvo po vaseh in naseljih v občini.

Smrt zasluženega socialista

Dne 19. t. m. je umrl v 75. letu starosti stari socialist Matevž Smid, neustrašen in požrtvovalen borec za pravice delavskega razreda.

Od leta 1920 je sodeloval kot aktiven funkcionar v delavskih političnih, strokovnih in kulturnih organizacijah.

Vodil je stavkovno gibanje in bodril k vztrajanju. Kot predsednik prvega delavskega pevskega društva »Naprej« si je pridobil mnogo zaslug za razvoj delavskega kulturnega društva. Bil je navdušen pevec, ni ga manjkalo na nobeni delavski prireditvi, seji, sestanku ali predavanju.

Ob sicer prepovedanem praznovanju delavskega praznika 1. maja je na čelu sodelavcev z rdečo zastavo ponosno korakal na izlet. Trdno je veroval v zmago delavskega razreda in socializma. Vsa preganjanja in nevšečnosti ga niso odvrnile od začrtane poti. Bil je tudi odpuščen z dela.

Po vojni je pričel bolehati. Vedno pa še je zahajal med svoje znance, s katerimi je debatiral o nevarnih časih.

Zdaj ga ni več med nami. Naj mu bo lahka slovenska zemlja! Žalujoči vdovi in svojcem iskreno sožalje.

Njegovi stari tovariši

Dopisujte v Tednik

„Pleskar"
Slikarsko in pleskarsko podjetje PTUJ
Iskreno čestitamo vsem delovnim ljudem in poslovnim partnerjem ob DNEVU REPUBLIKE ter se priporočamo za cenjena naročila, ki jih izvršujemo kvalitetno in po solidnih cenah.

TRGOVSKO PODJETJE
„Panonija"
PTUJ
Z VSEMI POSLOVALNICAMI V PTUJU IN NA OBMOČJU OBČINE PTUJ
Vsem cenjenim strankam želimo prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE.
Ob tej priložnosti priporočamo vsem potrošnikom bogato izbiro raznovrstnega blaga v vseh naših trgovinah v Ptuju in na podeželju.

Trgovsko podjetje
„MERKUR"
Ptuj
s svojimi poslovalnicami:
VELEBLAGOVNICA
DOM
ZVEZDA
BISERKA
POHIŠTVO
TEHNIKA
CENTRALNO SKLADIŠČE
UPRAVA
29. XI. 1961
Ob DNEVU REPUBLIKE želimo, da bi se nadalje poglabljalo in utrjevalo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov
Istočasno pozdravljamo vse delovne ljudi na našem poslovnem območju, jim želimo prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE in jim priporočamo bogato izbiro vsega potrošniškega blaga v vseh naših trgovinah.

KMETIJSKA ZADRUGA
HALOZE
PTUJ
Ob DNEVU REPUBLIKE želimo vsem delovnim ljudem po naši domovini, zlasti pa članstvu naše zadruge, tudi v bodoče mnogo vsestranskih uspehov, obenem pa jim zagotavljamo, da bo tudi v bodoče vse prizadevanje naše zadruge namenjeno izboljšanju življenskih razmer kmetijskih proizvajalcev.

-PETOVIA-

ALKOHOLNA INDUSTRIJA PTUJ

Priporočamo trgovinam na veliko in cenjenim potrošnikom iz vsega našega poslovnega območja naše kvalitetne izdelke.

Za DAN REPUBLIKE pošiljamo vsem delovnim ljudem po naši domovini tovariške čestitke in jim želimo tudi v bodoče mnogo vsestranskih uspehov.

PODJETJE PEKARNE MLINI

„VINKO REŠ"

PTUJ

Delovnim ljudem po naši domovini želimo prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE in tudi v bodoče mnogo vsestranskih uspehov.

GRADBENO PODJETJE

DRAVA

PTUJ

Vsem delovnim ljudem, zlasti kolektivom po domovini, želimo prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE, investitorjem pa zagotavljamo ob tej priložnosti, da si bomo tudi v bodoče prizadevali izvrševati prevzeta dela v njihovo popolno zadovoljstvo.

KMETIJSKA ZADRUGA

JOŽE LACKO

PTUJ

Vsem kolektivom, zlasti kmetijskim proizvajalcem z našega poslovnega območja, želimo prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE. Članstvu naše zadruge zagotavljamo, da bo vse njeno delo tudi v bodoče v korist izboljšanja življenjske ravni na njenem območju.

OBRTNO GRADBENO PODJETJE

„GRADNJE"

PTUJ

Kolektiv, organi delavskega samoupravljanja in uprava želijo delovnim ljudem z našega poslovnega prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE ter mnogo bodočih vsestranskih uspehov.

Tiskarna, knjigoveznica in kartonaža Ptuj

OB DNEVU REPUBLIKE pošiljamo delovnim kolektivom po naši domovini tovariške pozdrave in želje, da bi bilo tudi njihovo bodoče prizadevanje kronano z uspehi.

KIDRIČEVO

Prijetno praznovanje 7-letnice pogona

V torek, 21. novembra 1961, popoldne je imel kolektiv Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič«, Kidričevo, slovesnost, vezano na tri pomembne datume — na 20-letnico vstaje, na dan republike in na 7-letnico obratovanja tovarne. Slovesnost je bila v strojnih delavnicah, kjer je dovolj prostora za celotni kolektiv.

Na slovesnost so bili povabljeni predstavniki okrajnih forumov iz Maribora, občinskih iz Ptuja in predstavnik kolektiva tovarne »Impol« iz Slovenske Bistrice. Iz Maribora so prispeli tov. Grobelnik, tov. Cajnko in tov. Jamnik, iz Ptuja tov. Janko Vogrinec, tov. Lojzka Stropnik in tov. Branko Gorjup, iz Slovenske Bistrice pa direktor tov. Podričnik in predsednik delavskega sveta. Sprejela sta vse direktor tovarne inž. Franjo Grünfeld in predsednik delavskega sveta tov. Franc Klemenčič. Vsem navzočim je uvodoma izrekel dobrodošlico predsednik pripravljalnega odbora tov. Franc Kranjc.

Sam spored je znatno poživila godba na pihala »Svobode« Kidričevo, še posebej pa nastop harmonikarjev in pionirskega pevskega zbora šole Kidričevo pod vodstvom tov. Branka Rajšterja.

Predsednik delavskega sveta tov. Franc Klemenčič je po govoru o pomenu slovesnosti med drugim dejal:

»Naša proizvodnja je v letošnjem letu zadovoljiva. Iz doseženih rezultatov je razvidno, da smo proizvedli v ekonomski enoti glinice nad 51.000 ton glinice, t. j. nad 103 % dinamičnega plana kljub rekonstrukciji tovarne in zmanjšanju proizvodnih zmogljivosti. Kolektiv glinice je s tem častno izvršil svoje proizvodne naloge.«

Po govoru o tehničnih ovirah, ki so vplivale na proizvodnjo, o rekonstrukciji in o vprašanju združitve tovarne »Impol« Slovenska Bistrica s tovarno v Kidričevem je tov. Klemenčič nadalje dejal:

»Kljub zgoraj omenjenim nalogam ne sme kolektiv pozabiti na skrb za delovnega človeka. Pri tem mislim opozoriti predvsem na izgradnjo stanovanj saj se število prošenj za stanovanja iz dneva v dan veča.

Spominska plošča pri vhodnih vratih

Gradnja teh objektov pa prepočasi napreduje. Drugi, podoben problem je dograditev šole, otroškega vrtca itd. Nadalje je važna tudi skrb za delavca na samem delovnem mestu. Ne zadošča, da je samo obl čen, ampak mora biti tudi zaščiten proti morebitnim nezgodam. Zavedati se moramo, da je delavec najvažnejši faktor v naši proizvodnji, zato tudi zasluži vso skrb in pozornost na delovnem mestu, tudi v občinskem merilu moramo reševati njegove življenjske probleme.«

Po zahvali celotnemu kolektivu, upravi podjetja in vsem političnim organizacijam za dosedanje marljivo, vestno in konstruktivno delo je tov. Klemenčič končal svoj nagovor z besedami:

»V imenu delavskega sveta želim, da bi bili tudi v bodoče enako požrtvovalni pri delu in da bi skrbeli za procvit podjetja, naše komune in naše celotne družbene skupnosti.«

Za predsednikom delavskega sveta je imel daljši nagovor zvezni p lanec zbora proizvajalcev tov. Jože Šegula. Prvotno je opisal razvojno pot nove Jugoslavije, zmago socialistične revolucije, obnovo domovine in izkušnje v miroljubni politiki aktivne koeksistence z vsemi narodi v svetu ter razvoja proizvajalnih sil v naši domovini kot predpogoja za dvig življenjske ravni državljanov FLRJ.

Med drugim je tov. Jože Šegula dejal:

»S sredstvi jugoslovanske skupnosti smo pričeli po vojni nadaljevati z graditvijo te tovarne, ki je danes v ponos vsem Jugoslovanom, zlasti nam, ki smo v njej zaposleni, saj koristi naši socialistični skupnosti. Z zadovoljstvom ugotavljamo uspehe v 7-letnem obratovanju. Ta tovarna je prava šola za naše delovne ljudi in ima poseben pomen za območje ptujske komune. V tej tovarni se oblikuje zavest svobodnega proizvajalca, ki ustvarja materialna sredstva in tudi odloča, v katere namene naj se delijo.

Pravilno moramo ocenjevati našo 7. obletnico obratovanja in vse delovne zmage po osvoboditvi. Nikoli nam ne bo žal naporov in žrtev, ko se bomo spomnili na dosedanje pričobitve, na sedanje uspehe, ki so plod borbe neustrašnih sinov Jugoslavije, ki so dali svoja dragocena življenja v borbi s fašističnim sovražnikom, za našo osvoboditev, za pravično, socialistično družbeno ureditev.

Zato je naša dolžnost, da čuvamo pridobitve ljudske revolucije in da nadaljujemo borbo za dosego novih uspehov, za nadaljnje uspehe naše socialistične domovine.«

Svoj govor je končal tov. Jože Šegula s sledečimi besedami:

»Želim vsem članom kolektiva prijetno praznovanje 7. obletnice pogona in dneva republike!«

Od gostov sta čestitala kolektivu za doslej dosežene uspehe predsednik okrajnega odbora SZDL tov. Cajnko in predsednik občinskega odbora SZDL tov. Branko Gorjup. Po krajšem nagovoru sta želela kolektivu mnogo uspehov tudi v bodoče.

Nastopi otrok, pionirjev na proslavah kolektivov so vsekakor nova navada, ki jo kolektivi radi sprejemajo, saj ni človeka, ki ne bi prisluhnil prijetnemu otroškemu glasu, ali ni človeka, ki ne bi pozorno spremljal vsake izmed njihovih točk. Pionirji-harmonikarji so dobro zaigrali in pionirji-pevci lepo zapeli. Prijetno je donela njihova pesem, čeprav ogromna dvorana ravno ni preveč akustična.

J. V.

Prisrčno srečanje s prijatelji v Varaždinu

Na povabilo Občinskega sindikalnega sveta Varaždin je v soboto, 18. novembra 1961, delegacija Občinskega sindikalnega sveta Ptuj obiskala Varaždin. Nad vse prisrčno in toplo so jo sprejeli člani Občinskega sindikalnega sveta, predstavniki ljudske oblasti, političnih organizacij in delovnih kolektivov.

Tov. Vitez med diskusijo

Ob prihodu je delegacijo pozdravil predsednik Občinskega sindikalnega sveta Varaždina tov. Ivo Vitez. V pozdravnem nagovoru je podčrtal pomen razvijanja bratstva in prijateljstva med delovnimi ljudmi iz varaždinske in ptujske komune, ter uspehov, ki so bili v obdobju medsebojnega sodelovanja že doseženi. Delovnim ljudem ptujske komune je zaželel mnogo delovnih uspehov na vseh delovnih področjih.

Za topel sprejem se je zahvalil predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Jože Šegula. V imenu vseh delovnih ljudi iz ptujske komune je izročil najiskrenejše pozdrave vsem delovnim ljudem iz varaždinske komune.

Po svečanem in prisrčnem sprejemu je bila druga skupna seja občinskih sindikalnih svetov Varaždina in Ptuja. Prisostvovali so ji predstavniki ljudske oblasti in političnih organizacij. Na dnevnem redu so bila vprašanja s področja zdravstvene službe in šolstva. V razpravi so sodelovali iz Varaždina: Ivan Vitez, predsednik ObSS, Franjo Petković, predsednik ObLO Varaždin, dr. Bunata, Stevo Mihalić in Milivoj Rihtarić. Izmed članov ObSS Ptuj so v razpravi sodelovali: dr. Mitja Mrgole, Jože Šegula, Franc Primc in Julka Sever.

Varaždinci in Ptujčani med razgovori

Po zelo bogati in zanimivi razpravi so na skupni seji ugotovili, da obstajajo na področju zdravstvene službe in šolstva podobni problemi in da so različni pogoji za njih reševanje na območju obeh komun. Zaključki skupne seje dokazujejo, da je bila izmenjava mnenj in delovnih izkušenj zelo koristna in da je bila vrsta koristnih predlogov in pobud za še uspešnejše reševanje problemov in nalog na področju zdravstvene službe in šolstva. Tudi v bodoče bo koristno tesnejše sodelovanje pri proučevanju še drugih problemov in pri iskanju čim boljših oblik za hitrejše in učinkovitejše uresničevanje nalog, ki sta jih postavila v ospredje Zakon o zdravstveni službi in Zakon o finansiranju šolstva.

V DOLGOTRAJEN SPOMIN...

Po skupni seji je predsednik Občinskega sindikalnega sveta Varaždina Ivo Vitez izročil v imenu vseh delovnih ljudi iz varaždinske komune Občinskemu sindikalnemu svetu Ptuj spominsko darilo, umetniško sliko Starega gradu Varaždina. Na spominski plošči, ki je pritrjena na umetniški sliki, je zapisano: »V dolgotrajen spomin Občinskemu sindikalnemu svetu Ptuj ob drugem skupnem srečanju kot simbol nerazdružljivosti varaždinske in ptujske komune. Občinski sindikalni svet Varaždin — 18. novembra 1961.«

Za spominsko darilo se je zahvalil tovariš Jože Šegula, predsednik ObSS Ptuj.

V TOVARNI SVILE V VARAŽDINU...

Po skupni seji smo obiskali delovni kolektiv Varaždinske industrije svile, konfekcije in dežnikov, kjer so nas toplo sprejeli. Ob prihodu nas je pozdravil predsednik sindikalne podružnice, ki nam je v imenu delovnega kolektiva podelil spominska darila. Nato smo si ogledali tovarno in se seznanili z velikimi uspehi, ki jih dosega delovni kolektiv pri izpolnjevanju svojih nalog. Na vsakem koraku smo bili prisrčno sprejeti.

SPOMNILI SMO SE PADLIH...

Ob obisku v Varaždinu smo pri izobraževanju delavcev in vseh drugih področjih. Z delavci obiskali tudi novi del pokopališča v Varaždinu, kjer je naša delegacija položila venec na spomenik padlih borcev v NOB ter smo počastili spomin na nje z enominutnim molkom.

IZREDNO DRAGOCENA ZBIRKA...

Ogled znamenite in bogate zbirke hroščev, metuljev in drugih malih živalic profesorja Koščeca nam je zapustil globok vtis. Srečali smo se s tovarišem profesorjem, ki nam je pripovedoval o svoji zbirki in življenju zbranih živalic. Velika vrednost zbirke je v tem, ker je uspeh dolgoletnega dela profesorja Koščeca, ki je vse svoje življenje posvetil proučevanju malih živalic. Priporočam šolski mladini kakor tudi odraslim, naj si to znamenito zbirko ogledajo.

V »VARTEKSU« SO NAS TOPLO SPREJELI...

V delovnem kolektivu Varaždinske tekstilne industrije »Varteks« so nas zelo prisrčno in toplo sprejeli. Ogledali smo si oddelke velike tovarne »Varteksa« in se seznanili z uspehi, ki jih kolektiv dosega v proizvodnji, na področju delavskega samoupravljanja, v delu sindikata, pri strojih smo se prijazno pozdravljali. Od stroja do stroja je šel glas: »To so naši drugovi i prijatelji iz bratske Slovenije, iz Ptuja.« Ko smo zapuščali delovni kolektiv, smo mu želeli mnogo uspehov pri delu.

SREČANJE JE UTRDILO BRATSTVO...

Sedanje srečanje s prijatelji v Varaždinu je še bolj utrdilo sodelovanje med delovnimi ljudmi iz varaždinske in ptujske komune. Ob našem obisku v Varaždinu in v delovnih kolektivih varaždinske komune smo se lahko na vsakem koraku prepričali, da smo v delovnih ljudeh iz varaždinske komune našli iskrene prijatelje. Srečanje je

(Nadaljevanje na 6. strani)

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDNIH IN DRUGIH OSEB

PTUJ Vošnjakova ulica štev. 9, Telefon štev. 86

VSEJ NAŠI JAVNOSTI SE PRIPOROČAMO S KVALITETNIMI IZDELKI IZ SLEDEČIH NAŠIH OBRATOV: ŠIVILJSTVO IN KONFEKCIJA, PLETILSTVO, TAPETNIŠTVO, FINOMEHANIKA, OPTIKA IN URARSTVO TER LASTNA PRODAJALNA

Siviljstvo in konfekcija — Izdelujemo moško in žensko konfekcijo ter opravljamo usluge.

PLETILSTVO — Izdelujemo pletenine vseh vrst iz lastne in iz prinesene volne

Tapetništvo — Izdelujemo kauče, fotelje, otomane, posteljne vložke in vse vrste žimnic ter opravljamo popravila vseh v tapetniško stroko spadajočih predmetov.

Mehanika — Izdelujemo kovinsko galanterijo, zlasti pa ribiški pribor, popravljamo pisalne in računske stroje, fotoaparate, glasbila, zlasti pa harmonike.

Optika in urarstvo — Izdajamo očala na recepte ter popravljamo očala, daljnoglede, ure in ostale v to stroko spadajoče predmete.

ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER ŽELIMO VSEM DELOVNIM LJUDEM ŠIROM PO NAŠI DOMOVINI MNOGO VSESTRANSKIH USPEHOV! VSEM DELOVNIM LJUDEM, ZLASTI PA KOLEKTIVOM NA NAŠEM POSLOVNEM OBMOČJU, ŽELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE DNEVA REPUBLIKE!

LAHKO VAS ZADOVOLJIMO S SVOJIMI KVALITETNIMI IN CENENIMI IZDELKI TER USLUGAMI. IZDELKE IZ VSEH NAŠIH OBRATOV NUDIMO STRANKAM V LASTNI PRODAJALNI V PTUJU, MIKLOŠIČEVA ULICA (ZRAVEN NOVOZGRAJENE STAVBE NARODNE BANKE).

S kupovanjem naših izdelkov podpirate delovne invalide

POBESNELA MATERIJA

Najmanjša atomska bomba, katere strokovnjaki ob sedanjem stanju v pogledu rušilne moči sodobnih atomskih bomb niti več resno ne jemljejo, uničuje vse, kar obstoja v krogu s premerom dveh kilometrov. Njena sila je enaki sili tisoč ton klasičnega razstreliva trinitrotolu-ola, katerega 500 gramov razbije gmoto kamna ali betona težko 30 ton. Od te pa do sovjetske 50-oziroma celo 100-megatonske bombe je minilo komaj dobrih 15 let. Iz tega izhaja, da obstaja za človeštvo samo ena pot: popolna prepoved vsega atomskega orožja.

V drugi svetovni vojni uporabljene največje bombe, napolnjene s TNT (trinitrotoluol) so tehtale 10 ton. Vsaka od njih je rušila cele bloke zazidanih površin. Danes bi dvanajst 100-megatonskih atomskih bomb porušilo tri četrtine površine, kot jo zavzemajo Združene države. Napredek v pogledu povečanja rušilne moči je torej očiten, če upoštevamo, da velja atomska bomba, ki je eksplodirala nad Hirošimo ali nad Nagasakijem, danes kot osnovna stopnja atomske oborožitve. Potrebno je namreč razlikovati med kemično in atomsko bombo.

Začetni pojavi pri atomski in kemični bombi namreč niso enaki. Vendar je iz praktičnih razlogov ustvarjen odnos med njima. Za enoto je vzeta ena tona TNT. Najmočnejša bomba zadnje svetovne vojne je tehtala 10 ton, atomska bomba, vržena na Hirošimo, pa je bila enaka dva tisoč tonam TNT (20 kiloton).

Od 1946. do 1958. leta so ZDA, ZSSR in tudi Vel. Britanija preizkusile 270 tipov jedrskega orožja. Že leta 1947 so preizkusili bombo, ki je presegla »nominalno« — hirošimsko. Amerikanci so preizkusili na Pacifiku dve bombi s po 36 in 48 kiloton.

Prva bomba velike moči je eksplodirala v Nevadi 4. junija 1953 (61 kiloton na višini 410 m). Minilo je osem let izpopolnjevanja atomskega orožja. Amerikanci in Rusi so preizkušali po tri super-termojedrske bombe. Oznaka »super« predstavlja ogromen skok na sproščeno energijo: tisočkratna energija glede na »nominalno« — hirošimsko.

Prva termojedrska bomba je eksplodirala 1. sept. 1952 in raznesla v prah otoček v Maršalskem arhipelagu. Različno so ocenjevali njeno rušilno moč: od 5 na 14 megaton (1 megaton je milijon ton TNT). Po objavljenih pokazateljih lahko sklepamo, da je bila dvatisočkrat močnejša od nominalne bombe. Komaj pet let pozneje je bila zgrajena superbomba, ki jo je lahko odneslo in spustilo letalo. Prva ameriška H-bomba z več megatonami je eksplodirala 20. maja 1956 na višini 1340 m. Angleži so eksperimentirali na Božičnih otokih 15. maja 1957. Sovjetski termojedrski eksperimenti datirajo od avgusta 1953.

Učinek termojedrske bombe vsebuje tri faze:

a) povečanje temperature v zelo kratkem času, b) sproščanje energije, ko so ustvarjeni pogoji za jedrsko spajanje in izliv nevtronov, c) nova serija cepitve jeder, pri čemer se sprošča še večja energija.

Pri vseh eksplozijah od 1946 do 1958, ki so jih izvršile omenjene tri velesile, je bila sproščena po ameriških podatkih sila 180 megaton. To je devettisočkrat več energije, kakor je bilo sproščene z bombami, ki so bile vržene na Hirošimo in Nagasaki. Če bi sešteli eksplozivno silo vsega v drugi svetovni vojni uporabljenega eksploziva, bi dobili 5 megaton. Vsekakor predstavljajo leta od 1939 do 1945 rekord v pogledu porabljenega eksploziva. Toda energija, ki je bila sproščena v dosedanjih jedrskih poskusih, daleč presega silo vseh eksplozij od časa, kar je bil izumljen smodnik, in to ne samo na bojiščih, temveč tudi na vseh ostalih področjih, kjer eksploziv uporabljajo.

Kot že rečeno, je učinek jedrske bombe drugačen od učinka kemijske bombe. Kemijska bomba deluje kot rušilni val. Pri jedrski bombi je potrebno dodati še učinek, ki prihaja iz same narave eksploziva, ker je atomska bomba pravzaprav stroj za pretvarjanje elementov: urana 235 in plutonija 239 in 240 v izotope elementov, ki so na Mendeljejevi tablici med številkama 31 in 67.

V trenutku eksplozije nastane razširjanje jedrskih delcev, intenzivno žarčenje in ogromna svetloba, ki jo povzročajo gama žarki. Toda bomba ima tudi toplotni učinek. Po eksploziji postane silno intenzivno razžarjena krogla z nevzdržnim svetlobnim učinkom, 30-krat svetlejšim od sonca opoldne.

Rušilnemu učinku pritiska in nadpritiska, jedrskih delcev in žarčenja je potrebno dodati še opekline in požare. Končno je potrebno dodati še svojstva učinka radioaktivnosti, ki nastane z razširjanjem radioaktivnega prahu v prostor.

Na tabeli, ki jo je objavila komisija za atomsko energijo ZDA, so učinki bomb tako specificirani:

— bomba BEBE (1 kilotona): požari, smrtna količina nevtronov in gama žarkov, rušilni val — vse v krogu s premerom 0,5 kilometrov, uničenje v krogu s premerom 1 km in vpepelitev v krogu s premerom 2 km;

— nominalna bomba (hirošimska), (20 kiloton), ognjena krogla se je v sekundi razširila na prostor s premerom 0,5 km, »miniaturno« sonce je zažgalo vse v oddaljenosti nekaj metrov in izzivalo opekline prve stopnje na oddaljenosti 7 km, področje delovanja nevtronov in gama žarkov je manj pomembno glede na rušilni in vnetljivi učinek in ne dajeta nobene šanse ljudem, ki se nahajajo izven smrtnega, vendar v požarnem področju;

— bomba z 1 megatono, ognjena krogla s premerom nad 1 km, to je orožje, ki povzroča predvsem požare;

— superbomba (20 megaton), ognjena krogla zavzema dimenzije velikih prestolnic: Londona, New Yorka, Moskve, Pariza. Ta mesta bi bila spremenjena v pepel, kakor tudi druga mesta v bližini;

— super-super bomba (100 megaton), lahko uniči Holandsko in Belgijo, 3 bombe zadoščajo za uničenje Vel. Britanije, 4 za uničenje Francije, 15 za uničenje ZDA.

S tem arzenal uničenja ni izčrpan. Še je možno povečati uničevalno silo bombe ter jo v višini 10 do 20 tisoč km sprožiti: uničila bi celo zemeljsko poloblo. Dve takšni bombi bi torej zadoščali za uničenje celotnega človeštva. Po »Science et vie«

Alkohol in človeški organizem

Japonci imajo zanimiv pregovor. Takole pravijo: »Pri prvem poliču človek pije vino, pri drugem vino pij vino, pri tretjem poliču pa vino pije človeka!«

Kako alkohol vpliva na človeški organizem?

No, pijanega človeka je vsaj videl že vsak. Komaj še lovi ravnotežje, hodi in se opoteka, nesmiselno krili z rokami, z okornim jezikom hrupno,toda nerazločno vpije, zdaj se smeje hip za tem pa že spet razgraja in začenja peti, da vse okoli bole ušesa. Vsem klati vsakršne nesmisle, pogosto je surov in nasilen ali pa joka sam nad seboj — skratka, kaj klavrna podoba človeka. Zadnad samim seboj je utopil v pijači.

Toda pozor! Samemu sebi se zdi pijanec — sila lep, močan in pameten človek!

Da, prav ta zahrbtni občutek lastne vrednosti, lažna omama, ki z vinskimi hlapi spreminja revščino v bliščo, »ki vtopi vse skrbi« — prav ta omama je najbolj značilna posledica alkohola na človeški organizem.

Znanstveniki so to alkoholno omamo imenovali a l k o h o l n a a v f o r i j a. Alkohol je torej najboljše sredstvo za beg iz resničnosti in je pravi kvas družabnosti, saj vlije v človeka pogum in mu oslabi razsodnost. Prav v tem pa je njegova zavratnost.

Zavratna evforija

Ker vemo, da je sedež naših misli, čustvovanj in volje osrednji živčni sistem — predvsem možgani — je torej jasno, da alkohol vpliva najbolj na živčevje in n_a možgane.

Alkohol (v opojnih pijačah je predvsem etilni alkohol — C_2H_5OH), ki nastane pri razkrajanju sadnega sladkorja kot posledica delovanja posebnih gljivic (vrenje mošta) ali pa pri destilaciji sadja (slivovko »kuhajo« iz svežih sliv!), prehaja v krv nespremenjen. S krvjo potem kroži po vsem telesu, vendar se ne »zasidra« povsod enako: ko je n. pr. v krvi 1,17 ‰ alkohola, ga je v potu in seču le 0,82 ‰, v mišicah 0,90 ‰, v jetrih 0,91 ‰, v možganih pa 1 ‰ in v možganski tekočini celo 1,38 ‰!

Približno deset odstotkov zaužitega alkohola izdihamo, izpotimo in ga izločimo s sečem, ostanek pa v našem telesu izgoreva v vodo in v ogljikov dioksid, pri čemer se razvija precej toplote. Po 24 urah izgine alkohol iz krvi: naše telo ga torej ne vskladišči. Toda v teh 24 urah se použiti alkohol zadržuje v organih telesa in jih zastruplja: predvsem možgane in pa jetra, ki so pri večini pijancev močno načeta.

Dokler človek pije vino...

Pijanost je torej odvisna od koncentracije alkohola v krvi. Toda kje je meja, ko postanejo alkoholne pijače zdravju škodljive? Kdaj postanejo strašno zlo za pijančevo družino in družbo, kje je tisti mejnik, ko postanejo krive za pretepe in vsakršnega nasilja, ko povzročajo prometne nesreče in so vzrok za žaljtve, ki jih ni moč poravnati?

Resničnо, takšno mejo težko povsem natanko določimo. Predvsem je res, da različni ljudje dokaj različno prenašajo alkohol in da ni lahko že v naprej vedeti, kako se bo kdo obnašal pod vplivom alkohola. Mimo tega pa je tudi velikanska razlika, ali piješ vino in pivo (ki je v njiju največ do 14 % alkohola) ali pa žgane pijače, v katerih je pogosto do 50 % ali celo do 60 % čistega alkohola

Pri žganih pijačah alkohol zaradi večje koncentracije kajpak dosti hitreje prehaja v kri. Vino tudi pijemo največkrat med jedjo ali po jedi, medtem ko »srknemo« žgano pijačo običajno na bolj ali manj prazen želodec, kar je prav tako velikanska razlika. Tudi v znanosti je namreč že potrjena stara izkušnja, da alkohol dosti laže »nesemo« siti kot pa lačni. Šilce žganja, ki ga spijemo na tešče, nam »stopi v glavo« običajno dosti bolj kot pa pol ali tričetrt litra vina med izdatno večerjo.

Vzrok za to je iskati predvsem v tem, da se alkohol, ki je pomešan z mastno hrano, razredči in da ga stene želodca in tanko črevo zato teže in počasneje izločajo v kri. Pa tudi v jetrih, ki jih je prebava spodbudila k polni dejavnosti, se alkohol tedaj zelo hitro oksidira.

Kje je torej meja?

Kje je torej meja?

Naposled lahko rečemo, da kozarček ali dva dobrega naravnega vina med jedjo prav nič ne škodujeta našemu organizmu. Nasprotno: to nam vzbudi tek, pospeši prebavo in vnese v telo nekaj redkih mineralnih soli, ki nam koristijo.

V Ameriki, kjer zakrivi alkohol 47 % vseh prometnih nesreč, imajo za neškodljivo tisto količino alkohola v krvi, ki ne presega 5 ‰. To pa ustreza trem decilitrskim kozarcem 10-odstotnega vina, ki jih popijemo, ali pa 0,7 decilitra 50-odstotne žgane pijače.

Za naše razmere bi lahko rekli: pol ali tričetrt litra zdravega naravnega vina med jedjo na dan odraslemu človeku prej koristi kot škodi. Drugače pa je za doraščajočo mladino; tej je alkohol tudi v manjših količinah škodljiv. Idealna pijača, čez katero je ni, je dober, pristen sadni sok!

Gorje premaganim!

Toda alkoholne pijače imajo podobno lastnost kot vsa druga mamila: nanje se privadimo. Človek lahko povsem neopazno postane suženj alkohola in začne telesno, duševno in družbeno propadati.

Alkohol usodno načne človekovo zdravje šele tedaj, ko le-ta dan za dnem preveč pije — pri tem pa nitj ni nujno, da bi bil sploh kdaj huje pijan! Takemu »alkoholno zasvojenemu« človeku pravimo kronični alkoholik in ga imamo za bolnika, dasi pri tem ne zanikamo deleža njegove moralne odgovornosti za vsa storjena dejanja.

Kronični alkoholizem ni samo telesna ozjroma duševna bolezen, marveč je pravi socialni rak, ki razjeda družino alkoholika, uničuje srečo njegovih otrok in nazadnje pahne pijanca v brezno najhujše izprijenosti. Povejte vsakomur, ki ga vidite piti: »Pazi, da boš vselej le ti pil vino, da ne bo nikoli vino pilo tebe!«

Kmetijski kombinat

PTUJ

Z VSEMI EKONOMSKIMI ENOTAMI

Za DAN REPUBLIKE pošiljamo vsem kmetijskim proizvajalcem po naši domovini čestitke in tovariške pozdrave ter želje, da bi bilo vse njihovo prizadevanje za napredek proizvodnje uspešno.

Našim dobaviteljem in odjemalcem se tudi v nadalje prav toplo priporočamo.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje MARIBOR

PODRUŽNICA PTUJ

Vsem delovnim ljudem na svojem poslovnem območju zagotavljamo tudi za v bodoče vso skrb glede socialnega zavarovanja, obenem pa jim želimo ob DNEVU REPUBLIKE mnogo uspehov pri njihovem prizadevanju za izpolnitev gospodarskih in drugih planskih nalog

TRGOVSKO PODJETJE

„IZBIRA“

PTUJ

z vsemi poslovalnicami v Ptuju in na območju občine Ptuj

Vsem delovnim ljudem na našem poslovnem območju želimo prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE. Istočasno priporočamo cenjenim strankam bogato zalogo kvalitetnega prehrambnega in tekstilnega blaga ter obutve v vseh naših poslovalnicah in jim tudi zagotavljamo, da bodo povsod vljudno sprejeti in postreženi.

TURIZEM PA NE ZA VSAKO CENO

Turistični teden v Ptuju, ki je končal z občnim zborom v ponedeljek, 20. novembra 1961, ob dobri udeležbi članstva in gostov iz Ljubljane, Maribora in Ptuja ter Gomile, je opravil dve najglavnejši nalogi. Zbral je vrsto novih pobud za delo odbora in članstva v nadaljnji dveletni mandatni dobi odbora in dal priznanje Ptujčanom, ki so že doslej pokazali veliko razumevanje za razvoj in pospešitev turizma.

Predsednik društva tov. Jože Maučec je v svojem poročilu opisal dosedanje delo, probleme in težave društva, ki se dobro uveljavlja med najboljšimi društvi v Sloveniji. Med najvažnejšimi bodočimi nalogami je navedel razširitev turizma v prekrasne predele ptujske okolice, ko bo sam Ptuj za številne turiste pretesen. Odbornik društva tov. Viktor Makovec je raztolmačil široke perspektive razvoja turizma na območju občine Ptuj ter velike možnosti za uveljavljanje društva pri izvajanju planskih nalog v občini glede turizma. Gost iz Ljubljane, predstavnik Turistične zveze Slovenije tov. dr. Dougan, predsednik sveta za turizem in gostinstvo pri OLO Maribor tov. Rado Pušenjak in tov. Zakrajšek, predstavnik Okrajne turistične zveze Maribor so s priznanjem dosedanjih uspehov TD Ptuj dali obenem vrsto pobud za bodočo smer dela društva zlasti glede na razvijajoči se turistični promet v naši domovini. Ta zahteva, naj se vnaprej pripravimo na nove pogoje za turizem, ki zahtevajo zgraditev in otvoritev novih turističnih točk v prelepih Halozah, kjer najde vsak domači turist pa tudi inozemec vse kaj več kot samo dobro pijačo. Haloške lepote so lepote, ki jih nimajo najbolj razvite turistične dežele. Potrebno bo misliti na to, da ne bo turistov vleklo samo na Pohorje, na morje itd., ampak bodo z bodoče nove avtoceste Maribor—Zagreb radi zavili po cestah med lepe, prijazne haloške hribčke do gostišča oziroma do turistične točke, ki jih bo sposobna sprejeti.

Zelo važno je tudi, kar je večina diskutantov, od gostov do članov poudarila, da ne gre pri nas za turizem za vsako ceno in tudi ne za gostinstvo za vsako ceno, ampak edino za dostojno ceno, za dostojne domače in tuje goste. Kot ljudstvo, ki ima za seboj revolucijo, ki je v letih po vojni dohitelo v proizvodnji in v večini ostalih področij svoje dejavnosti razvite dežele po svetu, vabi na obiske in v goste le ljudi, ki prihajajo k nam kot k enakopravnim ljudem, s spoštovanjem, ne pa z nadutostjo in s prepričanjem, da je dovolj imeti denar. Ne maramo turistov s podcenjevalnim odnosom do vsega, kar je nam v čast in ponos. Turiste s takšnim odnosom moramo zavračati kot škodljive našemu turizmu.

Močan poudarek je bil na zboru, da je pri nas še premalo turistične propagande v gostiščih, kjer se ustavljajo gostje. Taka propaganda je včasih učinkovitejša kot najdragocenejši plakati, prospekti, vodiči itd. Ko bodo naši gostinski delavci več mislili tudi na turizem, ga bo laže usmerjali v kraje, kjer so naše prirodne lepote.

Razprava je bila zelo živahna, saj je v občini Ptuj še mnogo dela in mnogo vsega, kar bo še potrebno urediti, da si bo vsak gost in vsak turist ogledoval naše kraje kot turistično dragocenost, privlačnost in se bo rad ustavil, se porazgovoril z ljudmi in preko njih spoznal posebnosti zavesti našega delovnega človeka in njegovega gledanja na svetovne probleme ter na politiko Jugoslavije.

Zadnji del zbora je presenetil nekaj navzočih. Odbor je pripravil nekaj umetniških slik za zaslužne večletne turistične pionirje, ki so se za turizem močno zavzemali in tudi pomagali doseči dosedanje uspehe.

Predsednik društva tov. Jože Maučec je razdelil umetniške slike tov. Janku Vogrincu, tov. Lojzki Stropnikovi, tov. Franju Krivcu in tov. Franju Gabrijelu kot priznanje društva za dosedanjo pomoč in oporo Turističnega društva, za podjetje »Slovenske gorice« pa je vročil direktorju tov. Franju Krivcu še diplomo kot priznanje kolektivu, ki je dal svoj delež za zgraditev restavracije sedanjega obsega. Prav prijetno je bil presenečen predsednik društva tov. Jože Maučec, ko mu je tov. Zakrajšek izročil umetniško sliko s Peco na Koroškem in mu je želel na mestu predsednika društva tudi v bodoče mnogo uspehov.

Udeleženci zbora so prepričani o možnosti bodočega razvoja turizma v ptujski občini kot občini, ki je bogata na prirodnih in turistično zanimivih lepotah. Morala se bo še resno baviti z vprašanjem novih letovišč, če bo želela obdržati goste, ki so ji namenjeni, in izkoristiti bo morala lepote v turistične namene, v korist rasti blaginje ljudstva v predelih, ki jim bo turizem laže dajal sredstva za preživljanje in za širitev te panoge gospodarstva kot pa druge panoge, za katere je tam manj pogojev razvoja.

Važen faktor za urejanje vprašanj turizma postaja v Ptuju tudi Stanovanjska skupnost, ki ima v svojem delovnem programu opravilo olepševalnih del, ki jih društvo ne bi moglo opraviti. Tudi to je bilo poudarjeno na zboru.

Prisrčno srečanje s prijatelji v Varaždinu

(Nadaljevanje s 4. strani)

bilo prisrčno, toplo in nam bo ostalo v nepozabnem spominu.

Ko smo se ob odhodu poslavljali in ko smo prejeli v spomin album slik o drugem prijateljskem srečanju 18. novembra 1961 v Varaždinu, so nam naročili za vse delovne ljudi iz ptujske komune najiskrenejše in bratske pozdrave. Njihova in naša želja je še tesnejše sodelovanje na vseh področjih ter bratstvo in prijateljstvo med delovnimi ljudmi obeh naših komun. Njihova želja je, da se tako sodelovanje prenese tudi med sindikalne podružnice, organizacije in društva.

Tako so zgrajeni močni temelji bratstva in prijateljstva med delovnimi ljudmi iz varaždinske in ptujske komune. To pridobitev bodo delovni ljudje iz naše komune vedno cenili. Bratstvo in prijateljstvo med varaždinsko in ptujsko komuno naj se le dalje razvija.

F. B.

KORISTNO TEKMOVANJE V GOSTINSTVU

Novo gostinsko podjetje »Haloški biser« v Ptuju je začelo na pobudo uprave in sporazumno z organi delavskega samoupravljanja in samim kolektivom s torkom, 21. novembra 1961, z novo prakso v skrbi za svoj kader, za izboljšanje ptujskega gostinstva in za vedno večje uveljavljanje gostov kot koristnikov uslug gostinskih obratov in kot soodločujočih pri izbiri jestvin in pijač, po katerih najbolj povpraševajo.

Kuharice čakajo na poročilo o oceni

Prvi poskus s kuhinjo in s pripravo ter serviranjem ljudske jedi — golaža — je podjetje začelo v torek, 21. novembra 1961, v prostorih restavracije na gradu. Iz 7 obratov so prišle kuharice in za ocenjevalno komisijo nekaj tovarišic, ki vodijo tečaje za kuhanje (Zavod za napredek gospodinjstva), nekaj tovarišev kot gostov in poslovodje gostinskih obratov podjetja. Pripravljenih sedem golažev je bilo potrebno komisijsko oceniti glede na več kriterijev, ki jih postavljajo potrošniki-gostje.

Z oceno naj bi pridobil na renomeju obrat, ki prodaja samo kvalitetne jestvine, dalje kuharica, ki velja v obratu kot specialist za zahtevane specialne jestvine. Nič manj važen ni renomeju obrat, ki prodaja ki bi lahko postregel gostom s specialitetami, ki jih ni nikjer drugje. Poleg vsega ima podjetje posebno zadoščenje, da je iskalo in našlo oblike, kako se da zainteresirati s takim tekmovanjem celotni kolektiv, da bo dejansko nudil gostu razpoložljive specialitete in z njimi tako postregel, kakor to zahteva sodobna, kulturna in nevsiljiva postrežba.

Vsakih 14 dni bodo tekmovanja v pripravljanju ostalih specialnih jestvin, ki bi naj veljale kot specialitete ptujskih gostišč. Kuharice, ki se bodo tudi pri tem izkazale, naj veljajo v javnosti kot specialistke za priprave ptujskih specialitet, obrat pa, ki zaposluje tako kuharico in vzorno postrežno osebje, naj sprejema goste, ki bodo tako postreženi, kot bodo pričakovali. Dosežen dohodek naj se potem deli, kot to določa pravilnik o nagrajevanju po učinku.

Pri prvih poskusih, ki so bili nekak uvod v vrsto nadaljnjih poskusov, sta se s pripravo prvovrstnega golaža izkazali kuharici tov. Terezija Vidovič (Pri Roziki) in tov. Tončka Vimer (Pri pošti). Njun golaž je po oceni strokovne komisije tako glede na maščobo, meso, okus itd. dosegel največ točk. Po objavi rezultatov tekmovanja so jima vsi čestitali, predsednica delavskega sveta tov. Štefka Grdiša pa jima je izročila šopek nageljčkov. Tekmovale so še kuharice Fanika Matjašič (Zupančič), Marija Margoč (Kavarna), Ivanka Peklar (Grajska restavracija), Marija Šeruga (Slov. gorice — Korošec) in Zinka Šešerko (Sejmišče). Tekmovale bodo tudi pri ostalih jestvinah in so prepričane, da bo pokazala vsaka svojo mojstrovino.

Namen takega dela novega podjetja sta tolmačila direktor podjetja tov. Rudi Bratec in predsednica delavskega sveta tov. Štefka Grdiša navzočim gostom in članom komisije, ki so pomagali oceniti opravljeno delo.

Po končanem kuharskem delu je bilo še okušanje raznih vzorcev vin, od katerih bi naj prišla v poštev za goste novega gostinskega podjetja »Haloški biser« samo najboljša in tukajšnjim prilikam odgovarjajoča vina.

Pokušnja je pokazala, da ima prednost belo vino podjetja »Slovenske gorice« in potem podjetja »Vino« Maribor. Specialiteta tukajšnjih gostinskih obratov podjetja ostane torej domače, belo haloško vino. Pokušnjo vin je vodil inž. Colnarič iz Maribora.

S tem načinom zagotavljanja najboljših jestvin in pijač, s kvalitetno postrežbo in zmernimi cenami si obeta podjetje utrditi renome gostinstva v Ptuju in v ptujski občini ter si pridobiti goste, ki se bodo radi po prvem obisku vračali tudi drugič sem v prepričanju, da je Ptuj za goste res kraj v Sloveniji, kjer je zanje garantirano in dobro preskrbljeno s specialitetami, ki so res samo ptujske.

J. V.

Gostje med ocenjevanjem

Sindikalna politična šola v Majšperku je že začela s poukom

V mali dvorani doma »Svobode« v Majšperku je začela v torek, 14. novembra popoldne s poukom sindikalna politična šola. V njo se je prijavilo okrog 40 članov in članic sindikalnih organizacij Tanjnke in Volnenke iz Majšperka.

Uvodne nagovore ob otvoritvi šole so imeli: tov. Maks Serdinšek, upravnik šole, tov. Feliks Bager v imenu Občinskega sindikalnega sveta Ptuj in tov. Meta Feldinova v imenu Delavske univerze Ptuj. Slednja je izročila tov. Serdinšku za priznanje za ves trud s sindikalno politično šolo v Majšperku, ki se šteje kot najboljša te vrste v občini, skromno darilo.

Prvo predavanje je imel tov. Viktor Makovec, načelnik tajništva za gospodarstvo pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj o sindikalni organizaciji in delavskem samoupravljanju v podjetju.

Nadaljnja predavanja bodo 2 krat tedensko po programu, ki ga je slušateljem šole ob otvoritvi raztolmačil tov. Feliks Bager. Želel je vsem prijavljencem vztrajnost pri rednem prihajanju k predavanjem, pri učenju in pri zaključnem izpitu. Ta naj pokaže, da sta s šolo pridobili majšperški tovarni politično razgledanejše delavce, ki bodo raje in lažje sodelovali pri delavskem in družbenem samoupravljanju in pri izvrševanju proizvodnih nalog.

Tobačna tovarna Ljubljana

SKLADIŠČE PTUJ

Vsem našim cenjenim odjemalcem čestitamo ob prazniku!

GOSTINSKO PODJETJE

„Haloški biser“

Za DAN REPUBLIKE želimo cenjenim gostom v naših gostinskih obratih v Ptuju prijetno praznovanje in mnogo uspehov pri nadaljnjem delu!

V zgodovinskem Jajcu pred 18 leti

(Nadaljevanje s 2. strani)

dr. Ivan Ribar, oče, ki je pred dvema dnevoma zvedel za smrt obeh svojih sinov. Globoka tišina se je polastila dvorane. Vse je prevzemalo brezmejno sočutje do sivolasega predsednika, ki je spregovoril:

»Tovariši zborovalci, začenjam Drugo zasedanje našega Antifašističnega sveta Narodne osvobodite prebral poročilo o delu AVNOJ od ditve Jugoslavije . . .« Nato je njegove ustanovitve do drugega zasedanja in na koncu listo v tem času padlih in umrlih članov AVNOJ. Med zadnjimi, ki so padli je bilo ime njegovega sina. Tu se je ustavil, za spoznanje zadrhtel, a za tem je nadaljeval: »Slava jim!« Lica prekaljenih bojevnikov so orosile solze... Smrt Ribarjevega sina Lole je v imenu SKOJ kasneje naznanil Mihajlo Švabić...

Po pozdravnem govoru, volitvi predsedstva in drugih organov zasedanja ter pozdravnih poročilih naših najvišjih vojeških in političnih organov iz vseh republik na zasedanju so sestavili razne pozdravne brzojavke in prebrali brzojavke iz domovine in tujine.

Nato je po krajšem odmoru stopil na oder tovariš Tito, ki je prebral poročilo vrhovnega komandanta. Za njim so se priglašali k besedi diskutanti. Za tem je bil soglasno sprejet referat tovariša Tita.

To noč so se naše enote po vsej domovini spoprijemale s sovražnikom. Tu, v Jajcu, je tišino zmotil le kak oddaljen šum izvidniškega letala, ki je zaman stikalo za položaji in si zaman prizadevalo odkriti tajno te noči. Drugi dan zasedanja se je začel brez kakršnih kolij težkoč... K besedi se je priglasil Josip Vidmar, slovenski delegat. V imenu svoje delegacije je predlagal, naj predsedstvo AVNOJ z odločbo podeli vrhovnemu komandantu NOV in POJ, tovarišu Titu, naziv maršala. Predlog je bil z velikim navdušenjem sprejet.

Dne 30. novembra ob drugi uri zjutraj, po tem ko so zborovalci sprejeli predlog odloka o uvedbi maršalskega naziva v NOV Jugoslavije in še nekaj drugih odlokov je bilo izbrano predsedstvo AVNOJ. Sledil je odmor, v katerem so se na odru Doma zbrali člani predsedstva AVNOJ okrog dr. Ivana Ribarja. Začela se je prva seja predsedstva, na kateri so se člani odločili sprejeti predlog slovenske delegacije in tovarišu Titu podeliti naziv maršala Jugoslavije. Iz polglasnega šepetanja na odru so se naenkrat začuli radostni klici in aplavz. Titu so pristopili Pijade, Ranković, Kardelj, Djilas in člani predsedstva ter ga ganjeno objemali in poljubljali.

Ko je drugo zasedanje čez kako uro nadaljevalo sejo, je na oder ves vzradoščen in ganjen stopil Moša Pijade in zborovalcem sporočil sklep predsedstva. Po dvoranj so zaorili navdušeni klici: »Živel maršal Tito živel maršal Jugoslavije!« Odjeknila je pesem, nato pa se je maršal zahvalil zborovalcem za izkazano zaupanje in podeljeni častni naslov. Vsem zbranim je zatrdil, da ga imenovanje za maršala obvezuje še srditeje tolči sovražnika in narodom Jugoslavije izvojevati svobodo in neodvisnost. Na koncu pa je dejal: »Zagotavljam vam, da bomo vse naredili za osvoboditev naših narodov in da bomo imeli kmalu še veličastnejši zbor v osvobojenem Beogradu.«

Besede maršala Tita so se čez pičlo leto natančno izpolnile. Naslednjo jesen so enote NOV in POJ ob podpori Rdeče armade osvobodile svojo prestolnico Beograd, dobrega pol leta za tem pa je bil zadnji sovražnik pregnan preko praga naše domačije. Maršal je držal obljubo, ki jo je dal narodom Jugoslavije, ki jo je dal v osvobojenem Jajcu.

NOVICE IZ ZAVRČA

4. nov. je bil v Zavrču občni zbor Prosvetnega društva. O delu v preteklem letu je poročala predsednica Prosvetnega društva in poudarila, da so člani vzeli delo dokaj neresno v roke, vendar je bilo vmes mnogo težav, ki so onemogočale dobro organizirano delo. Vzrok teh težav je bilo pomanjkanje prostorov in pa preobremenjenost učiteljev, ki so tvorili jedro društva. Najbolj je delala dramska sekcija, razen tega pa še šahovska, lutkovna in druge.

Glede načrtov za bodoče delo so se udeleženci pogovarjali o uvedbi nekakšnega klubskega življenja, ki bi se odvijalo v majhni dvorani v gasilskem domu. Tukaj naj bi bila knjižnica in čitalnica, razna predavanja v zvezi s politiko in gospodarstvom, potem bi tukaj lahko igrali šah in pa tudi spremljali televizijski spored, ker namerava društvo kupiti televizijski sprejemnik.

Diskusija se je zavlekla pozno v noč, tako da so člani in ostali lahko pretehtali vse probleme in težave, ki ovirajo delo.

Teden dni po občnem zboru je bil ustanovni občni zbor mladinske organizacije. Doslej mladinske organizacije pravzaprav sploh ni bilo, tako da mladina ni imela nikakšnih tesnejših stikov. Krivda je bila predvsem v tem, da so se člani prejšnjega odbora popolnoma razšli, pozneje pa ni bilo človeka, ki bi zopet zbral mladino.

Med sestankom je prišlo do manjšega prepira, ko so nekateri prisotni trdili, da je vse govorjenje zaman, ker itak s tega ne bo nič. Toda volja do delovanja z mladino je bila močnejša in zato se je kmalu po tem sestanku zbral novoizvoljeni odbor k posvetu in sprejel precej pomembnih sklepov. Vsekakor je prva in najvažnejša naloga, čimbolj pritegniti mladino k delu. Mladinci in mladinke bi na ta način spoznali, da kot nekakšna velika družina lahko naredijo mnogo koristnega. Mladinska organizacija bi lahko delovala v povezavi s Prosvetnim društvom ter tako pomagala k čim živahnejšemu udejstvovanju n. pr. v dramski skupini oz. sekciji. Upajmo, da bo novi odbor bolje delal kot prejšnji in da bo mladina našla v mladinski organizaciji priložnost za izobraževanje.

-an

Ni se poboljšal

Komaj 23-letni Muršec Stanko iz Lovrenca na Dravskem polju štev. 9 je bil zaradi vlomne tatvine že predkaznovan na eno leto in šest mesecev zapora. Po prestani zaporni kazni pa se je, namesto da bi se zaposlil, znova vrnil na spolzko pot kriminala. V noči med 21. in 22. julijem 1961 si je iz zaprte mizarske delavnice podjetja »Dravinja« v Lovrencu prilastil moško dvokolo, last Ivančiča Feliksa, vredno 30.000 dinarjev. V notranjost delavnice se je splazil tako, da je na oknu strojne delavnice pri sadovnjaku spodnji del železnih palic varovalne okenske mreže zavil navzgor. Tako je napravil dovolj veliko odprtino, skozi katero se je potem, ko je odrinil notranje okno, splazil v notranjost. Kolo je spravil skozi pomožna vrata na prosto. Sam pa se je iz previdnosti, potem ko je vrata od znotraj zaprl, zopet splazil ven skozi odprtino. Kolo je odpeljal in skril pri svojem dekletu v Majšperku. Ko mu je naslednji dan oškodovanec pravil o tatvini, je celo hlinil veliko začudenje in celo izrazil pripravljenost, da bo pomagal poiskati tatu. Pri tem je celo namigoval na neke osebe, ki naj bi prišle kot storilci tatvine v poštev. Ko so varnostni organi našli kolo, so tudi pravega storilca izsledili brez njegove pomoči. Sodnike je skušal na sodišču prepričati, da si je kolo samo izposodil in ga je nameraval celo vrrniti. Za čuda je pa to čisto pozabil povedati oškodovancu, ko je iskal ukradeno kolo. Če bi bil to zgodbo pravočasno sporočil oškodovancu, bi bila morda še verjetna. Ker pa si jo je izmislil šele potem, ko so varnostni organi že našli kolo, mu sodišče seveda ni verjelo. Namen kaznovanja je, da se človek, ki zaide na stranpota, popravi. Ker ga dosedanja časovno precej dolga kazen ni spravila na pot poboljšanja, mu je okrožno sodišče v Mariboru odmerilo precej strogo kazen enega leta strogega zapora.

-tr-

Skrb stanovanjske skupnosti za upokojence

Med upokojenci, pa tudi sicer je bilo v zadnjem času često mnogo razpravljajo o tem, da je potrebno najti za upokojence v Ptuju primeren prostor, kjer bi se v zimskem času in ob hladnem v menu sestajali in po svoje krajšali čas. V poletnem času v tem pogledu ni problema: upokojence najdemo v parku pri kartah, vidiš jih, kako se sprehajajo ali vodijo svoje vnučke na sprehod. Slabše je za upokojence pozimi, kjer je bila prej krojaška delavnica v parku ni mogoče sedeti, niti se dalje časa sprehajati.

Stanovanjska skupnost bo v naslednjih dneh odprla v Cankarjevi ulici v Ptuju (v lokalu, kjer je bila preje krojaška delavnica »Mode«) primerno urejen in opremljen lokal za upokojence, igrali družabne igre ter razpravljali o svojih problemih. Razumljivo je, da bodo v lokalu dobrodošli vsi starejši državljani, ne glede na to, ali so upokojenci ali ne. V lokalu bo toplo vzdušje, ki ga bodo ustvarjali upokojenci sami.

Dopisujte v TEDNIK

Vitomarovci

V nedeljo, 19. novembra 1961, je Prosvetno društvo Vitomarci imelo svoj letni občni zbor. Iz poročil vodilnih prosvetnih delavcev je bilo razvidno, da je bilo društvo zares delavno. To dokazuje tudi to, da je z lastnimi sredstvi nabavilo televizor. Prosvetno društvo je tudi sodelovalo na občinski reviji in doseglo lep uspeh. Za tako lep uspeh je treba dati priznanje Borisu Tošu, vestnemu prosvetnemu delavcu, režiserju in skrbnemu gospodarju društva Ivanu Veršiču. Oba sta najstarejša člana društva.

Prosvetno društvo pripravlja Jurčičevo delo »Sosedov sin«, pri katerem bo sodelovalo tudi več mladincev.

-nk

Rogoznica

Prejšnjo soboto je imelo Prosvetno društvo Rogoznica svoj redni letni občni zbor, ki se ga je poleg številnega članstva udeležil tudi tajnik sveta »Svobode« in prosvetnih društev tov. Karel Koren.

Iz poročil funkcionarjev društva je bilo razvidno, da je društvo minulo leto precej delalo in nudilo svojim članom z naštudiranimi igrami precej razvedrila. Uprizorilo je Cvetka Golarja »Slepe miši«, Marina Držiča komedijo »Tripče de Utolče«, s katero je sodelovalo na občinski dramski reviji in dobilo nagrado za dve vlogi. Nadalje so pripravili dober program za dan žena in za dan borca, kjer so z dobrimi recitacijami in igro »Gobova juha« zadovoljili občinstvo.

Tov. Koren je v svojem govoru pohvalil društvo in posameznike, ki so vložili precej truda, in dal pobudo za nadaljnje delo društva.

Društvo si je postavilo nalogo, da bo v letošnji sezoni uprizorilo Finžgarjevo ljudsko igro »Divji lovec«, mladinsko igro »Srečni dnevi«, za občinsko revijo pa bodo naštudirali Mire Štefančeve igro »Včeraj popoldne«.

Društvo ima v svoji knjižnici precej knjig, vendar je bilo iz poročila predsednika razvidno, da je premalo zanimanja za knjige. Knjižnica bo odprta vsako nedeljo od 13.30 do 15.30. Ker je društvo nabavilo precej dobrih knjig, se pričakuje večje zanimanje in večje število bralcev.

K...

Dr. Ladislavu Pircu ob odhodu

Pretekli teden se je poslovil od Ptuja zdravnik dr. Ladislav Pirc, ki nastopa novo službeno mesto v Kranju.

Malo je Ptujčanov in prebivalcev okoliških krajev, ki dr. Pirca ne bi poznali, številnim od njih je za časa svojega službovanja nudil zdravniško pomoč.

V letih po vojni, ko je bilo veliko pomanjkanje zdravnikov in je zaradi tega bil vsak zdravnik primoran delati za dva, je brez besedičenja prijel za delo, kjer je bilo to potrebno. Veliko truda, strokovnega in fizičnega napora je vložil v teh desetih letih službovanja najprej kot vojaški in istočasno honorarni zdravnik Zdravstvenega doma, nato kot stalni zdravnik Zdravstvenega doma v Ptuju, da je pomagal našim bolnikom. Ne samo kot strokovno vesten, ampak tudi kot izredno požrtvovalen zdravnik, ni priznaval ne teme, ne blata in slabe ceste, ne lastne fizične utrujenosti kot opravičilo, da se kliču bolnika ne bi odzval in mu nudil svoje pomoči tudi v tistih prvih mesecih in letih, ko je vse hišne obiske opravljal peš in z biciklom. Ni mu bilo žal nočnih ur, ki jih je prebedel ob bolnikovi postelji, da bi se prepričal o učinku zdravil, da bi bil gotov, da je bolniku, ki ga je klical, nudil res tisto pomoč, ki je nanjo računal, ko ga je z zaupanjem poklical. Ta njegova požrtvovalnost in vestnost je rodila zaupanje pri ljudeh, pri njegovih bolnikih. Vsi vemo, kako je bilo težko dobiti tisto nesrečno številko, ki je bolniku odprla vrata v ordinacijo dr. Pirca, ravno to pa je dokaz, da je njegovo delo rodilo zaupanje in mu odprlo pot do srca naših ljudi.

Ko odhaja na novo službeno mesto, se mu v imenu vseh tistih njegovih bolnikov, ki se od njega niso mogli osebno posloviti, s tega mesta zahvaljujemo za njegov trud in za njegovo požrtvovalnost ter mu želimo na novem delovnem mestu prav toliko uspeha.

Vrzel, ki je z njegovim odhodom nastala, bo težko premostiti, saj so bolniki izgubili zdravnika, ki so vanj imeli neomejeno zaupanje in ker je bil tega zaupanja tudi vedno vreden. Zdravniki, njegovi kolegi, pa so izgubili sodelavca in tovariša, zvestega Hipokratovi prisegi pomagati bolniku vedno in ob vsaki uri z vsemi razpoložljivimi sredstvi in ne glede na njegov družbeni položaj.

V prepričanju, da Ptujčanov iz Ptuja, ki ste mu posvetili deset let požrtvovalnega in nesebičnega dela, ne boste pozabili, Vam dr. Pirc, kličemo še enkrat hvala in nasvidenje!

V

Dr. N. L. in J.

Politične šole so pričele z delom

V petek, 17. t. m., so z majhno slovesnostjo zopet začele delovati večerne ozir. popoldanske politične šole v Majšperku in Kidričevem. Te slovesnosti so se udeležili upravnica DU tov. Feldinova, upravnik šole tovariš Kranjc, predsednik kadrovske komisije pri ObK ZK tov. Zagar, prvi predavatelj pa je bil v Majšperku sodnik tov. Knez.

Politična šola so prav sedaj največjega pomena, saj dobijo slušatelji v njih širok pogled na svet in na našo družbeno-politično ureditev. Tako poznavanje naše sedanjosti pa je potrebno vsem. Delavcem v upravnih odborih in delavskih svetih in učiteljem po šolah, kajti za te ni dovolj samo to, da naš razvoj nekako podzavestno dojemajo, temveč morajo biti sposobni, da ga tudi predočijo in prenesejo na druge. Prihodnje leto pričakujemo novo, izpopolnjeno ustavo. Izdalo jo bo ljudstvo, v njej se bodo odražale njegove pozitivne težnje in prav ta ustava mu bo dala še večje pravice, pa tudi večje družbene obveze. In prav ti komunisti, sedanji slušatelji, bodo morali poznati tudi to ustavo, poznati bodo morali pridobitve in jih znati pravilno tolmačiti.

V Kidričevem pa so obenem s pričetkom pouka razdelili diplome slušateljem, ki so že lani obiskovali šolo in opravili zaključni izpit. V obeh šolah so slušatelji izvolili odbor skupnosti slušateljev, katerega predsednik je tudi član šolskega odbora.

Sredi decembra pa bo začela delovati tudi Večerna politična šola v Ptuju.

B. Pirc

INDUSTRIJSKO TRGOVSKO PODJETJE
„LES“ PTUJ
Vsem cenjenim dobaviteljem in odjemalcem želimo tudi v bodoče uspešno delo in prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE.
Tudi v bodoče se jim priporočamo z našimi industrijskimi izdelki prvovrstne kvalitete.

TRGOVSKO PODJETJE
„JAVOR“
PTUJ
Ob DNEVU REPUBLIKE čestitamo vsem svojim dobaviteljem in odjemalcem in se jim tudi v bodoče toplo priporočamo.

TRGOVSKO PODJETJE S KMETIJSKIMI PRIDELKI
„Sadjar“
PTUJ
Potrošnikom, trgovinam s kmetijskimi pridelki na veliko in na drobno na našem poslovnem območju nudimo sadje in zelenjavo po ugodnih cenah.
Ob DNEVU REPUBLIKE želimo vsem kmetijskim proizvajalcem in našim odjemalcem prijetno praznovanje.

TRGOVSKO PODJETJE
„PERUTNINA“
PTUJ
Naše podjetje pošilja vsem delovnim ljudem za DAN REPUBLIKE tovariške čestitke in pozdrave.
Istočasno se priporočamo dobaviteljem in odjemalcem.

OBRTNO PODJETJE
ELEKTROKOVINAR
PTUJ
Ob DNEVU REPUBLIKE želimo vsem našim dobaviteljem in odjemalcem prijetno praznovanje in se jim tudi vnaprej priporočamo.

Gostinsko podjetje
„BREG“
Ptuj, Zadružni trg in obrat Turnišče
Želimo vsem abonentom in gostom prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE.
Gostom so stalno na razpolago kvalitetna topla in hladna jedila in dobra domača kapljica.
Cene konkurenčne. Priporočamo se!

Kmetijska zadruga
„Jože Lacko“
Ptuj
VSEM ČLANOM NAŠE ZADRUGE, PREDVSEM TISTIM, KI SODELUJEJO Z ZADRUGO V NAPREDNEM KMETIJSTVU ZA IZBOLJŠANJE PROIZVODNJE, ŽELIMO OB DNEVU REPUBLIKE MNOGO USPEHOV TUDI V BODOČE!

LETOVIŠČE GRAD BORL
s poslovalnicama Bukovci, Pri mostu, Zavrč, Muretinci in Gorišnica čestita ob DNEVU REPUBLIKE vsem cenjenim gostom ter se jim tudi v naprej priporoča!

ZADRUŽNA GOSTILNA, Ptuj, Prešernova ulica 15,
želi vsem cenjenim gostom in abonentom prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE!

Tovarna avtoopreme Ptuj

MLINSKA ULICA

Naš delovni kolektiv, organi delavskega samoupravljanja, uprava tovarne in odbori društev in organizacij

želimo ob DNEVU REPUBLIKE vsem našim delovnim ljudem mnogo nadaljnjih uspehov pri poglabljanju in utrjevanju bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, pri izvrševanju planskih nalog in pri uvajanju novih oblik gospodarjenja.

Mnogo uspehov in vsestranskega napredka želimo tudi vsem našim dobaviteljem in odjemalcem.

Vedno in povsod zahtevajte izdelke

TOVARNE AVTOOPREME PTUJ

KOMUNALNA BANKA

PTUJ

Vsem delovnim ljudem, zlasti našim komintentom, želimo prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE in se jim tudi v bodoče priporočamo

V novih prostorih v Lackovi ulici si bomo še bolj kot doslej prizadevali, da bodo sredstva vseh vlagateljev dobro naložena in da se bo krog varčevalcev na našem poslovnem območju občin Ptuj in Ormož še povečal.

PODJETJE

„Agrotransport“

PTUJ

Vsem kolektivom podjetij in kmetijskim proizvajalcem na našem poslovnem območju se priporočamo s kvalitetnimi agrostrojnimi in transportnimi uslugami.

Za DAN REPUBLIKE pošiljamo delovnim ljudem po naši domovini tovariške pozdrave in jim želimo prijetno praznovanje tega praznika.

MESTNI PROJEKTIVNI BIRO, PTUJ

Vsem gospodarskim organizacijam in zasebnikom se priporočamo za izdelavo projektov za vse vrste gradenj.

Ob DNEVU REPUBLIKE želimo delovnim ljudem z našega poslovnega območja prijetno praznovanje.

JOŽE VNUK, izdelovanje kravat, robcev in podvez PTUJ

Vsem cenjenim odjemalcem in vsem delovnim ljudem po naši domovini želim prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE.

„Kraš čevlji“

Tovarne »Josip Kraš« Karlovac
PRODAJALNA PTUJ

Vsem našim odjemalcem želimo prijetno praznovanje DNEVA REPUBLIKE

„PLETARNA“

OBRTNA ZADRUGA PTUJ

Ob DNEVU REPUBLIKE pošiljamo delovnim ljudem po naši domovini tovariške pozdrave in jim želimo, da bi bilo vse njihovo prizadevanje tudi v bodoče polno novih uspehov.

Priporočamo vsem naše kvalitetne izdelke.

šport • šport • šport

Nogometaši Aluminija na drugem mestu v Mariborski podzvezi

ALUMINIJ – FUŽINAR (Ravne) 3:3 (3:1)

V nedeljo dopoldne je bila v Kidričevem odigrana zaostala prvenstvena nogometna tekma med resnim kandidatom za najvišje mesto Fužinarjem iz Raven in domačim Aluminijem. Domačini so bili vsekakor favoriti, vendar se je pričakovalo, da bo tekma tipično prvenstvena.

V začetku so domačini stalno prevladovali, gostje pa so se močno branili. Izkazal se je vratar gostov. Domačini so brez velikih težav prehajali v polje gostov in stalno ogrožali vrata.

Tudi v drugem delu igre domačini prevladujejo in po vodstu 3:1, je bilo pričakovati, da je zmaga v žepu. Gostje so se kljub temu požrtvovalno borili in najprej po nesporazumu domače obrambe zmanjšali rezultat in nekaj minut pred koncem celo izenačili. Domačini so proti koncu močno popustili, ter tako pustili gostom izenačiti.

Kljub temu, da je rezultat povprečen, je moštvo Aluminija v jesenskem delu prvenstva osvojilo zasluženo drugo mesto in bo v spomladanskem delu resen kandidat za osvojitev prvenstva.

Športne prireditve v počastitev 20. obletnice vstaje in dneva JLA

Posebna komisija pri SZDL je pred kratkim pripravila program športnih prireditev, ki bodo v čast 20. obletnice vstaje in dneva armade. V program so bile določene naslednje športne panoge: nogomet, rokomet, namizni tenis, šah, odbojka in streljanje z zračno puško. Datumi so določeni za naslednje dneve:

NOGOMET:

25. 11. 1961 ob 15. uri — Drava : športni aktiv gimnazije.

26. 11. 1961 ob 14. uri — Aluminij : garnizija Ptuj.

3. 12. 1961 ob 10. uri — premaganci med seboj.

3. 12. 1961 ob 14. uri — zmagovalci med seboj.

ROKOMET:

26. 11. 1961 ob 9. uri — Drava : aktiv gimnazije.

26. 11. 1961 ob 10. uri — Kmetijska šola : Učiteljišče.

26. 11. 1961 ob 11. uri — Aluminij : garnizija Ptuj.

Finale:

3. 12. 1961 ob 9. uri — zmagovalci med seboj.

NAMIZNI TENIS:

sodeluje 5 ekip — turnirski sistem v Domu JLA ob 8. uri zjutraj dne 10. 12. 1961 (nedelja).

ŠAH:

sodeluje 5 ekip — turnirski sistem dne 17. 12. 1961 ob 8. uri v prostorih JLA — dom.

STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO:

sodeluje 5 ekip — pričetek tekmovanja dne 17. 12. 1961 oo 9. uri.

V tem tekmovanju bodo sodelovale naslednje športne organizacije:

Športno društvo Aluminij, Kidričevo; športni aktiv Kmetijske šole, Turnišče; športni aktiv gimnazije in učiteljišča, Ptuj; športni aktiv JLA in športno društvo Drava. pa

FOTOAMATERJI BODO RAZSTAVLJALI

V nedeljo, 26. novembra 1961 ob 9. uri dopoldne bo v dvorani na magistratu, Trg mladinskih delovnih brigad v Ptuju, otvoritev razstave fotoamaterske dokumentarne in umetniške fotografije, ki bo odprta do sobote, 2. decembra 1961.

Prvotno je nameravala biti ta razstava od nedelje, 19. do sobote 25. novembra 1961, pa je morala biti preložena na teden dni pozneje, ker je razstava Turističnega društva Ptuj podaljšana do ponedeljka 20. novembra 1961, do občnega zbora tega društva.

Tričlanska žirija, ki so je sestavljali mojster fotografije tov. Kovačič iz Maribora, tov. Kocjančič iz Kidričevega in prof. Lugarič iz Ptuja, je izbrala iz predloženih fotografij 70 najboljših barvnih in črnobeljh slik fotoamaterjev iz Kidričevega in Ptuja, včlanjenih v fotoklubih Kidričevo, Tovarne avtoopreme in Ptuja.

Sama razstava je v zvezi z mesecem ljudske tehnike in 20-letnico vstaje in jo je organiziral Občinski odbor ljudske tehnike Ptuj, ki je tudi povabil na razstavo člane fotokluboov iz Maribora, Celja in Varaždina, predstavnike oblasti in množičnih organizacij ter društev Ljudske tehnike iz Ptuja in iz občine Ptuj.

Žirija je priznala 4 predloženim slikam največ točk in prireditelj razstave je pripravil za najboljše slike 4 nagrade v skupni vrednosti 9.000 din in nekaj pohval za ostale najboljše ocenjene fotografije razstavljalcev.

Razstava bo odprta vsak dan dopoldne in popoldne ko si jo bodo lahko ogledali zlasti številni ptujski fotoamaterji ki bi naj jim razstava dala vrsto pobud, kako naj zajemajo motive iz vsakdanjega življenja.

ROJSTVA

RODILE SO:

Ploh Iva, Središče 142 — Silvestra; Petrovič Ana, Pristava 38 — dečka; Vrhovški Marija, Prigorje 103 — deklico; Babšek Jožefa, Sestrže 45 — Ivana; Brglez Kristina, Brstje 38 — Klemena; Meško Majda, Hajdina 37 — Ljubico; Kumer Kristina, Orešje 23 — Marjana; Kores Marija, Njiverce 29 — Zvonka; Hanžel Friderika, Koračice 28 — Darinko; Ritonja Marija, Vinski vrh 70 — Mirana; Špicar Marija, Trnovci 84 — Marijo; Bokša Ivanka, Na tratah 18 — Minko; Rukav Ljubica, Gorjanci 51 — dečka; Pučko Ivanka, Gregorčičev drevored 1—3 — Silva; Kuri Elizabeta, Drbetinci 32 — Erno; Narat Otilija, Trnovci 21 — Katico; Svenšek Marija, Gruškovje 117 — Marjana; Zelenik Matilda, Njiverce 1 — Bojano; Dokl Ljudmila, Rogoznica 2 — Branka; Furjan Marija, Goričak 32 — Danico; Zorjan Juljana, Kog 30 — Ivana; Petrovič Marija, Spuhlja 107 — Marjano; Magdič Elizabeta, Jadranska 17 — Lučko; Pukšič Anica, Biš 41 — dečka; Čeh Marija, Ločki vrh 43 — dečka; Mohorko Ana, Žetale — Alberta; Breg Marija, Krčevina 57 — dečka; Kirič Ana, Opekarniška 25 — Biserko.

POROKE

Vasa Franc, Zg. Polskava 43, in Vivod Ana, Pragersko 49; Arnuš Franc, Mlinska 15, in Fölkner Erika, Spuhlja 128; Tili Peter, Jadranska 3, in Kramberger Marija, Mlinska 1; Krajnc Martin, Pleterje 46, in Ilovšek Elizabeta, Videm 29.

SMRTI

Blagovič Adolf, Zagrebška 10, roj. 1887, umrl 15. nov. 1961; Ozmec Stanislav, Cvetkovci 88, roj. 28. 8. 1961, umrl 16. 11. 1961; Polančec Juljana, Macelj 42, roj. 1920, umrl 16. 11. 1961; Šmid Matevž, Čermožiše, roj. 1886, umrl 19. 11. 1961.

NOVI DAROVALCI KRVI

Dne 9. novembra 1961 so darovali kri krvodajalci iz Bukovc: Neža Lesjak, Franc Kukovec, Ivana Kovačič, Jana Veršič, Liza Horvat, Jože Vršič.

Dne 13. novembra 1961 so darovali kri krvodajalci iz Kidričevega: Ivan Rudolf, Krista Selan, Milan Magdič, Jožef Beranič, Stanko Belšak, Anton Auer, Vinko Budja, Anton Rizman, Viktor Klasič, Vinko Svenšek, Franc Tominc, Štefan Vidovič, Stanko Petrovič, Jakob Bratec, Avgust Kiselak, Franc Murek, Štefan Hadler, Ludvik Vorina, Alojz Udrih, Alojz Vajda, Jakob Vindiš, Ciril Jazbec, Anton Kotnik, Stanko Kokot, Iva Kermavner, Janez Pernat, Drago Dotlek, Peter Rudolf, Milan Kukec, Anton Vernik, Stanko Zamuda, Štefan Vitez, Stanko Kosec, Ludvik Sluga, Jos. Malovič, Anton Hostnik, Stanko Rožman, Anton Malek, Karel Tomanič, Stanko Feguš, Franc Krajnc, Heda Suma, Anton Kuhar, Lizika Štimac, Dušan Zobec, Jana Svenšek, Anton Fajfar, Franc Kokolj, Franc Zadravec, Ivan Mesarič, Ivan Petrovič, Valter Kolarič, Janko Šalamun, Hilda Ajgner, Slavica Tomanič, Vera Dobljekar, Guste Horvat, Jožef Robar in Štefka Šimenko.

Medtem so darovali kri tudi posamezni krvodajalci: Ela Feguš, Ivan Sakelšek, Hinko Mihelač, Anica Črnila, Marija Skok, Ivana Šegula, Štefka Žnidarič, Vida Resnik, Jože Kukovec, Marija Cimerman in Alojz Prelog.

Lepa hvala vsem organizatorjem in krvodajalcem, prav posebno pa se zahvaljujemo vsem tistim, ki so se odzvali v nujnih primerih.

Rdeči križ Ptuj
Splošna bolnišnica Ptuj

SPOROČILO IN ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da je nesrečno preminil naš

Jožef Volgemut

član kolektiva Kmetijskega kombinata Ptuj

Pogreb je bil dne 16. novembra 1961 od rojstne hiše v Kicarju št. 128.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo delovnemu kolektivu za darovane vence in ganljiv nagrobni nagovor.

Kicar, 19. novembra 1961.

Žalujoči: žena Julijana, oče Jožef, mati Terezija, brata Franc in Štefan, sestra Angela in ostalo sorodstvo.

LUNINE SPREMEMBE IN VREMENSKA NAPOVED

Zadnji krajec bo 30. novembra ob 7.18: nestanovitno vreme z dežjem, snegom.

Mlaj bo 8 decembra 1961 ob 0.52: okrog 4. decembra sneg, sicer lepo, vendar hladno.

MESTNI KINO PTUJ

predvaja 23. in 24. novembra t. l. nemški barvni film KRALJ ČARDAŠA, 25. in 26. novembra t. l. ameriški barvni film DREVO ZA OBESANJE, 29. in 30. novembra t. l. jugoslovanski film NASILJE NA TRGU, od 1. do 3. decembra t. l. ameriški barvni film DOM NA GRIČU.

KINO ORMOŽ

predvaja 25. in 26. novembra t. l. ameriški barvni film VISOKI TUJEC, 2. in 3. decembra t. l. ameriški barvni film HOOLYWOOD ALI PROPAST, 29. in 30 novembra t. l. jugoslovanski film V SOBOTO ZVEČER.

KINO SVOBODA KIDRIČEVO

predvaja 25. novembra t. l. ameriški barvni film BENI GOODMAN, 29. novembra t. l. jugoslovanski film KAMPO MAMULA, 2. decembra t. l. ameriški barvni film LUKSUZNA LADJA.

KINO ZAVRČ

predvaja 26. novembra t. l. ameriški barvni film CARMEN JONS, 29. novembra t. l. jugoslovanski barvni film MISS STONE, 3. decembra t. l. jugoslovanski film VLAK BREZ VOZNEGA REDA.

STAREJŠO GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme Gaberc, Skofljica pri Ljubljani.

POZIVAM OSEBO, ki mi je znana in ki mi je odnesla 14. novembra z dvorišča »Kovinec« v Lackovi ulici mlado, sivo, progasto mačko, da mi jo takoj vrne. Matjašič, Lackova 9.

ODDAM opremljeno sobo samcu. Mariborska 10.

PRODAM hišo z vinogradom blizu tovarne Majšperk. Minka Prešeren, Dežno 7.

ENODRUŽINSKO takoj vseljivo novo stanovanjsko hišo ob cesti Ptuj—Maribor v Rošnji ugodno prodam. Zlatko Brumec, Rošnja p. Starše.

VAJENCA za vrtnarstvo in cvetličarstvo sprejme Andrej Berlič, Ljubljana, Zapuška cesta 6. Hrana in stanovanje preskrbljena.

UGODNA PRILIKA ZA CENENO USNJE!

Pripravite sveže kože za letošnjo vdelavo!

Po kože pridem na dom.

Po nadaljnje informacije pišite na naslov:

Usnjarstvo Jerič, Zgornja Polskava.

Zveza ribiških družin Ptuj, Prešernova ulica 11 razpisuje natečaj za prosto delovno mesto

oskrbnika ribnikov

Nastop možen takoj ali po dogovoru.

Pogoj je osnovno znanje o krapogojstvu in nekaj let prakse v ribištvu.

Osebni prejemki po pogodbi.

Pismene ponudbe pošljite na naslov do 30. novembra 1961.

NAŠIM NAROČNIKOM IN BRALCEM!

Zaradi praznovanja 29. in 30. novembra 1961 naš list v petek, 1. decembra 1961, ne bo mogel redno iziti, zato ga prihodnji teden ne bo.

Vsem cenjenim naročnikom in bralcem doma, širom po domovini Jugoslaviji in po svetu pošiljamo za DAN REPUBLIKE prisrčne čestitke.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

ALEKSANDER MREVLJE, kamnosek, Ptuj, Ormoška 1, čestita vsem cenjenim strankam ob DNEVU REPUBLIKE in se jim tudi v bodoče priporoča!

‚DELTA‘

tovarna perila in konfekcije, Ptuj, nujno potrebuje večje število sodelavcev — krojačev ali krojačic.

Interesenti naj se javijo v tajništvu podjetja.

RAZPIS

Komisija za uslužbenske zadeve pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj razpisuje naslednji delovni mesti:

1. TAJNIKA(CE) **gimnazije v Ptuju**
2. TAJNIKA(CE) **osnovne šole »Franca Osojnika«, Ptuj, Ljutomerska cesta.**

Pogoj: srednja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso v finančni in administrativni službi. Prednost imajo absolventi ekonomske srednje šole.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje iz 31. člena zakona o javnih uslužbencih in pogoje po tem razpisu, naj vložijo prošnje z izčrpnim življenjepisom in navedbo dosedanjih zaposlitev, kolkovano s 30 din državne takse ter dokazi o šolski in strokovni kvalifikaciji pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj.

Razpis velja do 15. decembra 1961.

Komisija za uslužbenske zadeve